VOL. XVIII. ÉVFOLYAM. COLUMBUS, OHIO 1930 MÁJUS 8. NO. 19. SZÁM.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

ITÉLT A VÉRBIRÓSÁG

PROBOCO JÁNOS ÉLETFOGYTIGLANI FEGYHÁZ ITÉLETE. — HUSZ PERC KELLETT AZ ESKÜDTEKNEK, HOGY EGY EMBER SORSÁT ELINTÉZZÉK. — AZ ÜGYÉSZ SAJÁT BEVALLÁSA SZERINT MA SEM ISMERI A GYILKOSSÁG INDITÓ OKÁT. — AZ EGÉSZ TÁRGYALÁS ALATT SEMMI KÖZVETLEN BIZONYITÉKOT NEM TUDOTT SZOLGÁLTATNI. — FÉKTELENÜL IZGATOTT VÁDBESZÉDÉBEN A BEVÁNDOROLTAK ELLEN.

A kentuckyi bányászok perében elhangzott az első itélet és az olyan, amilyent várni lehetett Floyd megye elfogult, irniolvasni legtöbbnyire. nem tudó esküdjeitől.

Életfogytiglani fegyházra itélték az első vádlottat, Proboco János lengyel bányászt, akit első foku gyilkosságban mondtak ki bünösnek.

A tárgyaláson ott ültem a vádlott mellett. jól megfigyeltem minden egyes tanu vallomását és igy nyugodt lelkiismerettel merem leirni, hogy egyetlen egy olyan vallomás se hangzott el, amely megingatott volna engem abban a hitemben, hogy a vádlottak ártatlanok.

Az ügyész negyvenkét tanut jelentett be. Legnagyobb részüket ki is hallgatták. Egyetlen egy se tudott olyan vallomást tenni, mely igazolná, hogy valóban Schuster József ütötte volna le, azután fojtotta volna meg Sam Adamset és vágta volna le fülét és fejbőrét és Tárkányi István és Stanley Bob segitségével temette volna el.

A legtöbb tanu csak arról tett vallomást, milyen helyzetben találták meg a hullát és hogy valóban le volt a füle és fejbőre vágva. Az ügyész ezt a kérdést boncolta legjobban — és vádbeszédében is ezt emlegette a tudatlan esküdtek előtt többször is. Hozzátette még azt is, hogy ha semmi más nem is, de ez igazolná, hogy nem a megye lakosai közül volt valaki Sam Adams gyilkosa, mert ilyen módon megcsonkitott hullát még soha se találtak a megyében.

Andy Valentine burdosgazdát, a feleségét, a leányát hosszasan faggatta az ügyész, keresztkérdésekkel vallatta őket, mégse tudott semmi olyant kicsikarni belőlük, ami bizonyitotta volna a vádat.

Proboco János kikinzott vallomását bemutatta és tanuszékbe ültette azokat a züllött, pénzért mindenre kapható alakokat is, a kik részt vettek az áldozatok kinzásában és akik ma már mind deputy tisztviselői a megyének. Persze, hogy mind arról tett vallomást, hogy az áldozatokat senki nem kinozta, hogy azok önként, minden befolyás nélkül jelentkeztek vallomásra.

Igaz, hogy mig ezek a vallomások hangzottak a tárgyalási teremben, addig szegény Bob Stanley, a másik lengyel vádlott őrjöngött a cellájában, földre vetette magát, tajtékzó szájjal ordított, könyörgött, vigyék már akasztani, mert nem birja a szenvedést. Ennek az embernek őrületbe kergetése is bizonyitja, milyen módon születtek az "önkéntes" vallomások.

Egy deputy sheriffet ültetett az ügyész a tanuszékbe. Scott a neve. Ez fogta el Probocot. Azt vallja, hogy Proboco félig-meddig már elfogatásakor bevallotta neki, hogy részt vett a gyilkosságban.

A védelem vezetője, J. A. May ügyvéd megkérdi tőle, hogy tud-e ő lengyelül, mert Proboco nagyon törve beszéli csak az angol nyelvet, nehéz megérteni.

Scott bevallja, hogy nem birja a lengyel nyelvet, de azért megértette Probocot.

Ügyvédünk felszólitja, ismételje el Proboco vallomását.

— Me don't know nothing, me work for money.

Ezt nevezik bevallásnak. Nem ugy magyarázzák, hogy Proboco nem tud semmit a gyilkosságról, ő csak dolgozott, hogy pénzt keressen, hanem azt magyarázzák, hogy ő igenis részt vett a gyilkosságban — pénzért.

Proboco ellen semmi terhelő vallomás nem hangzott el, hiszen az ügyész az egész tárgyalás ideje alatt nem is azt akarta bizonyitani, hogy ő is gyilkolt, hanem azt, hogy a belőle kivert vallomás igaz és Schuster, Tárkányi és Bob a közvetlen büntettesek.

És mégis csak halált kért az elfogult, gyülölködő esküdtektől.

Még azt mondhatnám, hogy ir galmasak voltak az esküdtek, hogy CSAK életfogytiglani fegyházzal sujtották.

A vérbiróság ügyésze meg lehetett elégedve vérlázitó munkájának eredményével.

*

Az itélet után, mielőtt elhagytam volna egyelőre, az uj tárgyalásig — ami valószinüleg juniusban lesz — Pestonsburgot, még egyszer felkerestem védenceinket celláikban.

A legjobban Emődy János van megtörve és nem tudom, hogy szegény fiu hogy fogja viselni a reá várakozó ujabb szenvedéseket.

Roggyant alakja, szemei imbolyogva néznek fel, amikor vigasztalom és biztatom, hogy ne féljen, mert az amerikai magyarság már megmozdult értük, nem hagyja őket magukra, mig igazukat ki nem harcoljuk.

Tudjuk, hogy most őt veszik ujra "munkába" az alatt az idő alatt, mig az uj tárgyalási dátum elérkezik.

Az ügyész látja jól, hogy ez az ember testileg is, lelkileg is mennyire össze van törve és a Prestonsburgban divatos módszerrel biztosan megkisérlik majd, hogy ujra "vallomásra" birják.

Tárkányi István még mindig jobban birja idegekkel, mint Emődy János. Ő csak attól tart — és ez a feltevése egészen helyes is — hogy nem fognak bondot elfogadni tőlük és miután juniusban csak rövid esküdtszéki ülésszak lesz, ők az egész nyarat a borzalmasan piszkos, szük prestonsburgi börtönben fogják tölteni.

Shuster József rendületlenül hisz abban, hogy ha hosszu harc és temérdek áldozat árán is, de be fogják bizonyitani ártatlanságukat és előbb-utóbb ki fog derülni, ki volt hát Sam Adams igazi gyilkosa.

A legszánalomra méltóbb szegény Stanley Bob, akinek az elméje megháborodott a szenvedések következtében.

A tárgyalás első napjai alatt még csendes volt, de aztán összefüggéstelenül kezdett beszélni, mig aztán szerdán dühöngött. Van egy 8 éves kis lánya, aki most a Valentine családnál van és akik behozták hozzá gyermekét. Amikor meglátta, zokogni kezdett, átnyalábolta, csókolgatta, majd földrevetette magát és ujra csak azt kiabálta, hogy vigyék már akasztani.

*

Juniusig, amikor az uj esküdtszéki ülésszak megkezdődik, a védelem természetesen alaposan kihasználja az időt és igyekszik minden lehetőt elkövetni, hogy uj adatok alapján rá tudjanak mutatni, hogy az ügyész rossz helyen keresi Sam Adams gyilkosát.

LÁZONG A KEMÉNYSZÉN CONGRESSUS

A keményszenesek három kerületének a congressusa lázong Lewis ellen.

A fővezér olyan hatalmat kivánt a scale-bizottság számára, amilyent még munkásvezérek soha nem kaptak.

Azt akarta, hogy a bányászok megkérdezése nélkül, a bizottság a saját belátása szerint végleges szerződést köthessen a társaságokkal a "jelenlegi vagy a lehető legjobb munkabérek" alapján.

Ebből a delegátusok azt vélték — nagyon helyesen — kiolvasni, hogy Lewis megint el akarja őket árulni. Mert ha a jelenlegi, vagy a lehető legjobb fizetést kérik, akkor nincsen szó másról, mint alacsonyabb munkabérről.

A delegátusok rámutattak arra a közismert tényre, hogy a "jelenlegi" munkabérek mellett állandóan kevesebb lett a bányászok fizetése, mert a munka-szabályok folytonos változtatásával a bányatársaságok a keresetet mindig levágták.

És ezt a központi tisztviselők minden esetben helyben hagyták.

Értésére adták Lewisnak és a gangjének, hogy a bizottság korlátlan hatalmat semmi esetre nem fog kapni, mert a bányászok bele akarnak szólni a szerződésbe, mielőtt azt véglegesen elfogadják.

Mikor e sorokat irjuk, természetesen még nincs vége a a konvenciónak, amely megmutatta nyiltan, hogy a keményszeneseknek a tisztviselőkben levő bizalma megingott s hogy valószinüleg fel fognak lázadni az indianapolisi gang ellen.

MI LESZ, BÁNYÁSZOK?

Kérünk minden bányászt, hogy ha hátralékban van e lap előfizetésével, legyen szives azt beküldeni. Ha nem tudja az egészet, legalább két dollárt, vagy esetleg egy dollárt küldjön be.

A Magyar Bányászlap éppen ugy érzi a nehéz viszonyokat, mint a bányászok és nem kérnénk, ha nem lenne égető szükségünk a pénzre. De mert nyomdászokat és papirt fizetnünk kell, égetően szükséges, hogy hátralékosaink segitsenek bennünket és küldjék be az előfizetési dijat.

Akik sehogysem tudnak fizetni jelenleg, azoknak természetesen továbbra is szivesen küldjük a lapot hitelbe, de aki csak tud fizetni, az legyan szives mielőbb pénzt küldeni az ujságért.

Pennsylvania bányászai szavaznak

Pennsylvániában választási harcok verik fel a bányaplézek csendességét.

Olyan elkeseredett küzdelem folyik a különböző jelöltek közt, hogy a bányászokat is felfedezték és valamennyien ellátogattak a nagyobb telepekre.

És ezekben a pillanatokban valamennyi azt igéri a bányásznak, hogy az ő érdekeit fogja szolgálni.

De óvatos valamennyi.

Egy sem akad, aki megmondaná, hogy milyen módon kiván szolgálatára állni a bányásznak, ha bejut a senátusba.

Nehéz a bányászok számára a választás.

A legtöbb esélye Davis-nek van, ennek a tipikus munkásárulónak, aki a bársonyszékbe terpeszkedett a Harding administráció idejében és aki ott soha, de soha a munkást nem képviselte.

Davisnek a legkomolyabb ellenfele Grundy, a vámpanamista a gyáriparosok szövetségének a kijárója, aki gyalázata ma a senátusnak.

Hogy lehetne választani a kettő közt?

Hogy lenne érdemes akármelyikre szavazni a bányásznak?

Akár az egyik, akár a másik jut a senátusba, mindenképpen megfeledkeznek a munkásról, hiszen Davis idáig is azt tette, Grundy pedig halálos ellensége a munkásnak.

A bányászok csak egyetlen egy módon érhetnek el valamit a szavukkal.

Kérdezzék meg nyilvános gyüléseken a jelölt urakat, hogy mi a véleményük a Watson-billről, meg fogják-e azt szavazni, vagy legalább hajlandók-e annak a tárgyalását siettetni.

És ne engedjék, hogy a válasz elől kitérjenek a nagyságos senátor jelöltek.

Ne engedjenek kétszinü, kitérő választ adni.

"Yes, or No?" Igy szokták a törvényes helyeken a kihallgatást végezni.

Yes, or No, igy feleljenek a senátor-jelöltek arra a kérdésre, hogy hajlandók-e a szén-anarchiát megszüntetni, azzal, hogy a Watson billt megszavazzák.

És ha egyik sem hajlandó nyilvános és kötelező igéretet tenni, akkor egyikre sem érdemes szavazni. Akkor szavazzon mindkettő ellen a bányász. Szavazzon akárkire, szavazzon majd a demokrata jelöltre, vagy a szocialista jelöltre, de semmi esetre ne szavazzon Davisre, vagy Grundyre.

Viszont ha akármelyik nyilvánosan és egyenesen megigéri, hogy támogatni fogja a Watson billt, akkor ne törődjék a bányász azzal, hogy egyébként milyen politikai crook a jelölt s hogy mennyire okosabb lenne a fenébe küldeni, mint a senátusba. Segitse a szavazattal a felsőházba.

Mert nincs itt a politikában tisztesség, szövetségben van itt mindenki, mindenkivel, akitől egy-egy javaslat tárgyalásánál hasznot várhat.

A száraz papok szövetkeznek a prohibició érdekében a gangsterrel, a trusztok az áruló szocialistákkal és Hooverék a demokrata fehérekkel.

A bányász se törődjék vele, hogy Grundy milyen vámpanamákat járt ki a congressusban, hogy Davis milyen tehetetlenül ült a bársonyszékben, szavazzon akármelyikre, ha megigéri, hogy a Watson billt támogatja.

A Magyar Bányászlap mindkét senátor-jelöltnek elküldte ezt a kérdést és közölni fogjuk, ha a választ megkapjuk.

Ha nem kapunk választ, akkor a jelölt urak nem akarnak választ adni s akkor egyikre se szavazzon a bányász, akármelyiket is támogatja akármelyik juni megvásárolt vezére.

Ha valamelyik kielégitő választ ad, közölni fogjuk azt az ujságban s akkor közölje azt minden bányász a más nemzetiségü társával, hogy minden bányász arra szavazhasson, aki a Watson bill tárgyalását esetleg megigéri.

A kormányzó-jelöltek közül nem lehet nehéz a munkás választása.

Pinchot az egyetlen ember köztük, aki mindig barátja volt a munkásnak, aki liberális volt az egész politikai pályafutásán keresztül, akitől tehát többet várhat a bányász, mint akármelyik másik jelölttől.

Ha Pinchot lett volna a kor-

(Folytaás a 8-ik oldalon)

NYUGAT KENTUCKYBAN REND VAN

A kormányzó táviratára Nyugat Kentuckyból azt jelentette minden megye sheriffje, hogy rend van a megyéjükben.

A rendet ugy tessék elképzelni, hogy tiz bányászt "robbantás céljából való összeesküvés" cimén bezártak, kettőt "gyilkossági kisérlettel" vádolnak és itt-ott meg is történik, hogy egy bomba felrobban.

A bombát állitólag mindig a sztrájkolók helyezik el, hol a sztrájktörők, hol a birók házában, de erre nézve még eddig semmiféle bizonyitékot nem mutattak.

Lehetséges, hogy a sztrájkoló bányászok közt tényleg akad, aki törvénytelen cselekedetekre ragadtatja el magát, de éppen olyan könnyen lehetséges az is, hogy a bányaőrök helyezik el ezeket a bombákat.

Naplopók számára nincs jobb dzsab, mint bányaőrnek lenni s minél több bombát helyeznek el a sztrájk alatt levő telepeken, annál jobban beijed annak a tulajdonosa és annál több bányaőrt fog alkalmazni.

Egyáltalán nincs hát kizárva, hogy a sztrájkoló bányászok mitsem tudnak a bombákról s hogy azokat a bányaőrök — a saját munkájuk érdekében — helyezik el egy-egy sztrájktörő házában.

JÖVŐ HÉTEN

roppant érdekes cikkben fogunk beszámolni Davis miniszterrel folytatott sürgönyváltásainkról. A Magyar Bányászlap tudni akarta, hogy Pennsylvánia senátor-jelöltje milyen álláspontot foglal el a Watson billel szemben. A jövő heti cikkünk teljes világitásban fogja a munka-miniszter álláspontját bemutatni s Pennsylvánia magyar szavazói azután itélhetnek, hogy a május 20-iki előválasztások alkalmával Davis-re kivánnak-e szavazni.

Magyarországi Hirek

Kecskeméti levél

Sirbontás száz és mulva. Katona József második temetése

A "hirös város" nagy napra virradt ma. Hires fiát, Katona Józsefet, a "Bánk bán" tragédia iróját száz év multán diszsirhely re temette. Nem merem ugy irni, ahogy szokták: "örök nyugalomra helyezték". Hiszen az az "örök nyugalom" némileg ámitás. A halottak nyugalma se háboritatlan. Bizonyos idő multán régi temetők névtelen halottainak porladó csontjait közös sirba gyüjtik. Azokat pedig, a kik haláluk után is élnek alkotásaikban, azzal becsülik meg az utódok, hogy hamvaikat méltóbb sirba helyezik át. Ezt cselekedte Kecskemét város a takács fiával, most, hogy egy század pergett le születése óta.

Március 30-ikán bontották ki régi sirját, melyben szüleivel s egy korán elhunyt testvérével együtt porladt. Ő maga is csak 37 esztendőt ért meg.

Az exhumálás Bartucz Lajos dr., budapesti egyetemi tanár, antropologus és Szabó Kálmán dr. muzeum-igazgató utasitásai szerint és felügyelete mellett történt. Izgalmas, hosszadalmas munka volt: a föld nem egykönyen engedett bepillantást a régi sir titkába. Egész nap ástak a munkások s a költő koporsóját este hat órakor találták meg 3 méter mélyen. Koporsójának fedele teknőalakuvá horpadt be. S amikor leemelték a fenyőfakoporsó fedelét, alatta teljesen épségben boritotta a selyemszemfedő a csontvázat.

Hogy a költő testéből száz év mulva mi maradt?

A csontokra rászáradt bőr, sötétszőke, teljesen ép haja és mind a 32 ép foga.

Ruházatából megmaradt bársony nadrágja, mely most zöld, de mikor ráadták, talán fekete volt, atillájából szövetdarabok s csomóra kötött nyakkendője.

Földi maradványait dobozba tették, lepecsételték. Ugyanez történt id. Katona József porrészeivel s a költő anyjáéval született Barbók Ilonával, akinek 80 esztendő adatott e földön, mig urának 75, — mindkettőjüknek mennyivel több, mint halhatatlan fiuknak!

Lepecsételt dobozban tért visza a Katona család a városba, a Szentháromság temetőből a muzeumba, mely ott van a Katona József sétatéren. (Ott áll egy virágos köröndben, fehértörzsü platánfák közt a költő mellszobra is.)

Ma komor tavaszi reggelre virradtam — pedig tegnap olyan szépen sütött a nap! Olyan komorra, mint a Bánk bán tragédiája, olyan komorra, mint Katona József sorsa, akinek remekmüvét kortársai nem méltányolták. Napfényes örömök nem melegitették lelkét s száz esztendő multán se csillant meg napsugár bronzkoporsóján, melyet Turringer Gusztáv helybeli aranykoszorus lakatosmester készitett.

Délelőtt 10 órakor indulok a Szentháromság temetőbe. Hideg van. Az ég sötétszürke, mint a régi, el nem muló, de egyre fakuló gyász. Kezemben jácintcsokor: kék, rózsaszinü, sárgás, édes, illatos virágkancsók. Rájuk bizom kegyeletem és hódolatom tolmácsolását, ha a költő koporsójához közelitek. Azért megyek most — holott a temetés csak délután 3 órakor lesz. Akkor tizezer ember részvételére számitanak!

Belépek a temető kapuján. Az uttól balra sok fehér kő, sorba, sorba, egész nagy darabon. Alacsonyak, kisebbek egy határkőnél: pedig azok. Egy lezárt boldogabb kor határkövei azok az egyforma siremlékek, melyek fekete betüi a világháboru elesett közvitézeinek neveit őrzik.

Az utat szegélyező fák még kopaszok, de egyes sirokon virul már az árvácska s a nemes üröm csipkés, szürkészöld levelei iparkodnak eltakarni a földet. Egyenes az ut a főkaputól a hullaházig, mely elől soha el nem fogy a gyászoló gyülekezet. Most is megborzongat a "circum dederunt me..."

A hullaháztól jobbra szintén ut vezet: annak baloldalán a disz sirhely, mely a költő második nyugvóhelye lészen. Előtte ravatalozták fel. Már látom a kandeláberek sokaságát, disznövények közt a két ravatalt. Rendőrök állnak őrt előtte. Közelben cserkészek gyülekeznek s a széksorokat egyszerü emberek foglalják el, mig egy rendőr el nem küldi őket, mert közeledik a gyászhintók. Egyik Katona József szüleinek hamvait hozza, a másik magát a költőt, Kecskemét városának egykori halhatatlan főfiskálisát. Elől a kétlovas gyászhintó, mögötte a négylovas, melynek kétoldalán diszruhás városi hajduk lépkednek s feketébe öltözött urak kisérik: városi tanácsosok, a Katona József Irodalmi Kör elnöksége és tagjai, Komáromi János budapesti iró s a nagy halott egyetlen élő rokona, Geday Imre. Igy vonult végig a gyászmenet a muzeumtól a temetőig. A városháza és a Katona József szinház előtt megállt néhány percnyi emlékezésre. Gyászlobogók és nemzeti szinüek lengtek az épületeken, az ut két oldalán gyászfátyolos villanykörték égtek s a tömeg némán állt sorfalat. Mindez leirhatatlanul magasztos és megkapó volt a komor ég alatt.

Midőn a koporsókat kiemelték — elrejtöztem két disznövény közé a ravatal fejénél a ravatal s a kripta közt. Szivbeli kivánságom volt, hogy az első virágokat én tehessem a költő ravatalára. Abban a pillanatban, midőn letették bronzkoporsóját, remegő jácintjaim oda is hullottak lábához. A koporsó fedelén egy álló lant is jelzi, ki nyugszik benne. Hozzák a sok koszorut s azalatt lelkem beszélget az Ő szellemével, mely most talán itt lebeg hamvai felett.

Kecskemét nagy fia... ime, minő nagy tisztesség tétetik Néked az Ur 1930-ik esztendejében, száz évvel halálod után... mert megirád Bánk bánt, székötói szőlődben, almafád alatt. Jogászkorodban, midőn ifjuságod még rózsaszinü volt, mint az almavirágok... És négy év multán befejezvén remekmüvedet, benyujtottad egy pályázatra. A dijat más nyerte el... Téged meg se emlitettek. Ugy-e fájt, nagyon? Nyomtatásban megjelent müvedet nem olvasták... előadását nem érhetted meg. A világosságot nem lehet véka alá rejteni... de Te vakoknak világitottál!

Oh, hiszen költői babérok nélkül is sokra vitted... szülővárosod főfiskálisává lettél, vagyonod gyarapodott... szőlőt vettél a budai uton. Ugy-e, azért vetted, mert nem akartál a székötöiba járni, ahol Bánk bánt irtad, almafád alatt? Keserüség marta lelkedet, mint a rozsda s a muzsa csókjára ugy gondoltál, mint olyan nőre gondol a férfi, aki megcsalta. Talán halálodat is siettette lángelméd önmagávali vivódása. Kenyeret kaptál... de egyetlen babérlevelet se a koszoruból, mely megilletett. Halálod után négy évvel előadták darabodat... s nem keltett hatást. Most, száz év után, diszelőadásban hozza ki a Nemzeti Szinház a szülővárosodban a Rólad elnevezett szinházban. Lélek, ki fényes s komor vagy egyben, elfogadod-e a késői hódolatot? Vagy mosolyogsz a földi gyarlóságokon? Az üdvözülteknek már nem fáj semmi... de minden élő magyarban tombol most Bánk bán vad keserüsége s Te élőbb vagy, mint valaha!

A hatalmas koszoruk elfedik a koporsót. Most már bizonyos, hogy jácintjaimat nem dobja el senki... ott halhatnak meg elrejtőzködve a koporsó lábainál. Kecskemét városa két koszorut küldött. A jogakadémia fehérszalagos koszoruján ez a felirat: "Katona József halálának százéves évfordulóján — A Százestendős jogakadémia." Az ügyvédi kamara is koszoruval rótta le kegyeletét. "A magyar per halhatatlan főfiskálisának — A Kecskeméti Ügyvédi Kamara."

"Bánk bán költőjének hódolattal — a Katona József Kör."

"Halhatatlan költőnknek — a Felsőkereskedelmi Iskola."

Igy beszélnek némán a koszoruk s a lant se látszik már ki a babérlevelek közül.

Az ünnepség bent a városban reggel 8 órakor rekviemmel kezdődött. A nagytemplomban Kovács Sándor apátplébános nagy segédlettel apáti gyászmisét celebrált. A szentély előtt tumba (ravatal) volt felálitva, körülötte gyertyák égtek. S a templomot megtöltötték a város vezéremberei, előkelőségek, testületek, egyesületek, stb. .

DÉLUTÁN

Mintha esteledne.. Az ég hamuszin kupolájáu sehol egy darabka kékség. Az áprilisi szél nem birja elüzni a felhőket. Megállottak Kecskemét felett. Gyászolnak. Sirnak!

Az aprószemü esőben ugy sietnek az emberek a temetőbe, mint Mindszentkor. Félháromkor már százan és százan szoronganak a sirok között.

Pár perccel 3 óra után balra az uton feltünik a kereszt. Kovács Sándor apátplébános püspöksüvegben, ornátusban, nagy papi segédlettel megérkezik. Elhelyezkednek a ravatal előtt. A hajduk kardot vonnak. A róm. kath. egyházi énekkar kört formál mögöttük és Póta Aladár főkántor intésére a mélységes csendből felzug a gyászének: "Mért oly borus..." A gyászszertartás megkezdődött. Zeng a latin szavu fenséges zsolozsma: "Kirie eleison... Kriste eleison..."

Kovács Sándor apátplébános beszenteli a koporsókat, tömjénfüst száll... majd ujra zeng a gyászkar: "Circum dederunt me..." S zokog minden magyar lélek Egresi Béni gyászdalára:

"Nincs a teremtésben vesztes, csak mi... nincs árvább más, mint a mi nemzetünk."

A GYÁSZBESZÉD

azt emelte ki, hogy kétszeri temetés csak a szenteknek adatik meg, akiktől áldozatot követel a hitükért folytatott küzdelem. Katona József élete áldozatos küzdelem volt az igazságért, ő maga áldozatul esett a közönynek, meg nem értésnek. Guny nyilai érték, szeretetlenség nyilatkozott meg iránta.

"Melinda fájdalma, Bánk keserüsége, Petur hazát sirató lángolása, Tiborc szegénysége ég keresztutat járó lelkében, — de le nem győzik.

Azt hittük, meghalt és most ujra idejöttünk ravatalához, nem temetni, hanem, hogy féltő gondolattal őrzött emlékében eltemetkezzünk. Jöttünk engesztelni őt. .

Tekintetünk rászáll a másik koporsóra is, az áldottlelkü szülők hamvai fölé. Értük vált meg reményeitől, értük vállalta a lemondást. Csillag volt ő számukra, melynek ragyogása betöltötte egész életüket.

Engesztelő városa jött ehhez a ravatalhoz, hogy lerójja kegyelete adóját iránta, ki ugy szerette szülővárosát, aki hozzá esengett elhagyatottságában, keserüségében.

Legyen kegyhely ez a sir, legyen zarándokhely, ahol az emlékezés tüzétől nagy szeretet mellegét vesszük el, hogy szeressük ugy ezt a nemzetet, ezt a várost, ahogy Te szerettél, — küzd hessünk ugy, mint Te küzdöttél."

A gyászének ujra felbug: "Pihenjetek..."

A mind jobban elsötétülő ég sürü cseppeket hullat.

Kovács Sándor apátplébános segédletével beszenteli a kriptát. Katona József hamvait hat ember leemeli a ravatalról s viszik lassan a nehéz bronzkoporsót a fülke nyilásához, ráteszik a talapzaton levő vaslemezre s betolják. A város koszoruját helyezik a koporsó tetejére s reá három szál fehér liliomot. A Katona József Kör koszoruját a koporsó elé támasztják, beviszik a Kamara, az Akadémia szalagjait.

A szülők koporsóját a másik fülkébe helyezik.

Fényképező gép ketten... malteros kanál merül a kriptanyilás előtt a földbe. Befalazzák a nyilásokat.

Négy óra jóval elmult. A tengernyi nép még mindig ott áll a csendesedő esőben, pedig már nincs semmi látnivaló. Az áradat alig akar megindulni vissza, a város felé... mintha senkinek se lenne dolga ott.

*

Igy tétetett tisztesség Idősb. Katona József takács és Borbók Ilona magzatának, Kecskemét város legnagyobb fiának, április harmadikán, száz esztendővel az után, hogy örök álomra hunyá szemeit. Mert a széktói szőlőben, almafája alatt adatott néki álomnak látása, melyből testet öltött Bánk bán, a legjobb magyar szomorujáték és halhatatlanná magasztalá fel Kecskemét főfiskálisát — ki remekmüvének előadását meg nem érhette.

Némely budapesti napilap bizonyos forrásokból meritve a Szentkirályi utca 18 számu házat jelöli meg, mint ahol Katona József Bánk bánt irta. Kecskemét nagy fia ugyanis 1811—1813-ig ott lakott. Hogy Bánk bánt hol irta? Arre Katona József saját feljegyzései felelnek meg.

Bánk bán első szövegét 1813-ban közölte az Irodalomtörténeti Közlemények c. folyóirat. Itt az Előversengés végén (a 209. lapon) ez olvasható:

"Leültem almafám tövébe hát 's
Irám Ketskeméthen
Jakab havának 30-ikán
1815.

A Szerző.

Szentimrei Mártha.

UJ BÁNYÁT NYITNAK OHIOBAN

A Curtin érdekeltség, melynek nagy kiterjedésü szénterületei vannak Ohio állam Webster megyéjében, egy uj bánya épitését határozta el.

Az uj bányát napi 1500 tonna széntermelésre fogják berendezni.

Az uj bánya a Western Maryland Railway vonala mentén épül és a szenet közvetlenül a New England államokba számitják szállitani.

MEGNYITNAK EGY BÁNYÁT OHIOBAN

Salem Hollow, Ohioban az Ohlinger-Wolfe bányát, mely hosszabb idő óta üzemen kivül volt, a közel jövőben megnyitják.

KIK SZAVAZNAK "BIZALMAT"?

Glouster, O.-ban "bizalmat szavaztak" Lewisnak. — A többi ohioi bányákat is sorra látogatják Lewis "szervezői". — Hol voltak ezek a gentlemanek az elmaradt sztrájksegélyek idejében?

Ohio ujságjai nagy betükkel adják hirül, hogy a glousteri bányászok "bizalmat" szavaztak Lewisnak.

Ugyancsak ujságolják, hogy a többi ohioi bányáknál is gyülés készül s hogy mindenütt Lewishoz fognak "csatlakozni."

Szépek ezek a közlemények, csak két csekélységről nem tesznek bennük említést.

Elfelejtik feljegyezni, hogy kik szavaznak Lewisnak bizalmat, hogy tagjai-e azok a bizalmat szavazó gentlemanek a szervezetnek, vagy a szervezeten kivül állva szavazzák a bizalmat.

És ez nem olyan csekélység, ami felett el lehet siklani a józan vagy épeszü embernek.

Mert ha a Glousterban bizalmat szavazó bányászok tagjai a szervezetnek, akkor jó lenne tudni, hogy hol, mikor, kinek fizették a tagságdijat.

A United Mine Workers hivatalos okmányai és könyvei szerint ugyanis Glousterről egyetlen vörös cent tagságdij nem folyt be az utolsó jó-egynéhány hónapban.

Ha viszont nem tagjai a bizalmat szavazó bányászok a szervezetnek, akkor jó lenne tudni, hogy miért nem állnak be a tagok sorába.

Hsizen ha ugy biznak Lewisban és vezérkarában, akkor ott lenne a helyük a küzdő katonák táborában.

Mert semmiféle bizalom-szavazással soha sztrájkot nem nyernek, szerződést nem kapnak, ha a szervezetbe nem tartják szükségesnek beállni.

Mi, jobb értesülés hiányában, kénytelenek vagyunk elfogadni a United Mine Workers könyveit és tudomásul venni, hogy a glousteri bányászok a szervezeten kivül szavazzák Lewisnak a bizalmat.

Igaz, hogy ha Lewis bizalmat akar szavaztatni, azt csak a szervezeten kivül találhatja, mert azon belül aztán igazán nincs osztály, vagy vidék, amely bizalmat szavazna a United Mine Workers nagyszerü elnökének.

És éppen mert a szervezet valódi tagjai nincsenek bizalommal az elnök iránt, a "szervezőknek" nevezett dologkerülő élősdiek a szervezeten kivül keresik a hangulatot és a bizalmat.

Van aztán egy másik kérdés is, amit tisztázni kellett volna a glousteri gyülésen.

Tisztázni kellett volna, hogy hol voltak a Lewis utazó vigécei, mikor a bányászok sztrájksegélyei elmaradtak?

Hogy hol voltak a "szervezők", mikor jóformán moslékan kellett élni sok-sok szegény bányásznak, mikor Lewis kiadta az ohioi bányászok utját és kiszoritotta őket a szervezetből.

Mikor elárulták és kivül hagyták azokat a bányászokat, akiknél most bizalomért kopogtatnak és kunyorálnak, akkor azt mondták, hogy nincs pénze további segélyre a szervezetnek.

De csodálatosképpen mindig volt pénzük és ma is van arra pénzük, hogy a "szervező" gentlemanek tucatjai csavarogjanak a bányászok közt s hogy ezek a jól fizetett és jó hotelokban tartózkodó urak ezeket a zsiros fizetéseket megkaphassák.

A glousteri gyülésen két ilyen gentlemen is jelen volt.

Ugy látszik, hogy egy nem lett volna elegendő, hogy a Lewis üzenetét átadhassa és a szervezetnek annyi a pénze, hogy egyszerre és együtt két urat kell utaztatni.

Mikor a glousteri bányászoknak Lewis azt üzente, hogy nincs több segély és tegyenek, amit akarnak, akkor elég volt egy postabélyeg, akkor nem küldött el két "szervezőt", hogy ezt a jó hirt tudassa az ohioi bányászokkal.

Mikor azonban a bizalomra van szüksége, akkor jut két embernek az utaztatására is, jut arra is, hogy ketten huzzák a költséget és a napszámot.

A glousteri bányászoknak meg kellett volna kérdezni, hogy mióta szedte meg magát annyira a United Mine Workers, amelynek egy centje sem volt, mikor Ohioban éheztek a bányászok és amelynek ma van pénze hozzá, hogy harminc-negyven gavallér utazzék a bányászok közt.

Ezt a bizalmi komédiát most végig fogják játszani országszerte, ahol — nincsenek szervezve a bányászok.

Mert ahol be vannak szervezve, ott ugyan hiába kérné akár négytagu küldöttség is a bizalmat.

INGYEN
asztmában és szénalázban szenvedőknek
Ingyen próba egy módszerről, amit mindenki időveszteség nélkül kipróbálhat.

Nekünk van egy módszerünk az asztma gyógyitására és azt akarjuk, hogy ezt a mi költségünkön próbálja ki. Mindegy, hogy a baja régi, vagy uj keletü, állandó, vagy időleges asztma vagy szénaláz, próbálja ki a módszerünket.

Mindegy, milyen klima alatt lakik, mindegy, hogy mi az ön kora vagy foglalkozása, ha asztmában vagy szénalázban szenved, a mi szerünk könyebbülést hoz önnek.

Különösen olyanoknak akarjuk küldeni, ahol látszólag semmi nem segit, ahol használtak már belélegzést, ópiumkeveréket, füstöt és semmi nem használt. Mi be akarjuk mutatni a mi költ ségünkön, hogy e szer megszünteti a nehéz lélegzést, a fuldoklást és a borzasztó rohamokat.

Ez az ingyen ajánlat olyan fontos, hogy ön egy napra nem halaszthatja el annak kipróbálását. Irjon most és kezdje meg a módszer kipróbálását azonnal. Ne küldjön pénzt. Csak töltse ki és küldje be a szelvényt. De még ma tegye azt meg.

INGYEN PRÓBA SZELVÉNY
Frontier Asthma Co.
1583 J. Frontioer Bldg.
462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Küldjön ingyen próbát a szerből

.....

.....

.....

CUNARD HAJÓN UTAZZON A SZENT ÉVRE AZ Ó-HAZÁBA

KITŰNŐEN SZERVEZETT CUNARD ZARÁNDOKLATOK

A SZENTÉV Magyarországon kezdetét vette. Az egyházi és világi szervezetek készen állanak az ünnepségekre. Az egész magyar nemzet szeretettel várja a külföldieket, kiváltképpen az amerikai magyar testvéreket. A CUNARD LINE, amely mindig készséggel állott az amerikai magyarok szolgálatára, mindent elkövetett, hogy a Cunarddal utazó magyaroknak feledhetetlen utazásban legyen részük. Sorakozzon a Cunard zászló alá.

ZARÁNDOKHAJÓK INDULÁSA:

Május 21. MAURETANIA
Father Barnabas, ferencrendi misionárus a lelki vezető.

Junius 18. AQUITANIA
Főtisztelendő Kane a lelki vezető

JULIUS 6. AQUITANIA
Főt. Csernitzky István bridgeporti plébános a lelki vezető.

AUG. 5. BERENGARIA
Főt. Lombos, ferencrendi szerzetes, new brunswicki pléb. a lelki vezető.

NAGY kedvezményekben részesülnek a Szent Évi amerikai magyar zarándokok. A magyar utlevél csak 2 dollár 65 cent, a vizum ingyenes.

Minden Cunard hajón római katholikus lelkész utazik. Minden zarándok-hajó utasait Budapestig kiséri a Cunard egy magyar tisztviselője.

Magyar konyha, magyar hangulat a hajón. Kitünő kabinok, minden kényelem. Jól utazik az, aki Cunard hajón utazik az óhazába.

VÁLASSZA KI MELYIK HAJÓVAL AKAR UTAZNI ÉS FOGLALJA LE MIELŐBB A KABINJÁT. KERESSE FEL MÉG MA A HELYI HAJÓÜGYNÖKÖT.

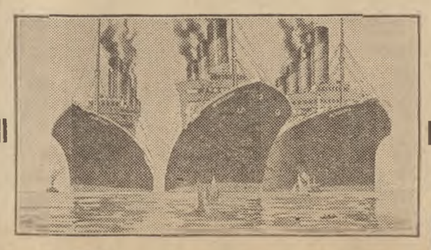

CUNARD LINE 1022 CHESTER AVE CLEVELAND, OHIO

Magyar Bányaplézek Meséi

GYILKOSOK

Irta: FÜLÖP ILONA.

(Folytatás)

De jól titkolta. Frissen vetett ágyba fektette a fiut s örökre reménykedő jóakaratával ismételgette magában: persze, agyon van gyötörve a lelkem, de én majd meggyógyitom... kihizlalom egy kicsit, sápadt és sovány, majd lassan visszatér az ereje is, a kedve is.

A fiu másnap az ágyban maradt. Evett az ételekből, de csak ugy, immel-ámmal, erőltetve, inkább az anyja kedvéért. De a szava nem jött meg. Hallgatta az anyját, beesett és furcsa fényü szemei ugy néztek, mintha tulnéznének ezen az életen és szintelen hangon mondogatta:

— Igen, anyám... ugy lesz, anyám... igen, majd meggyógyulok...

De nem tudta elhagyni az ágyat. Nem volt ereje hozzá. A tanitóné elhivatta a lányasszony orvos fiát. Az orvos megvizsgálta a beteget, beszélgetett vele sokáig. Kikérdezte. Fáj-e valamije? Nem fáj. Az orvos nem találta nyomát semmiféle betegségnek. Csak ereje nem volt a fiunak. Rendelt valami erősitő orvosságot, de amikor hazament az anyjához, nagyon szomoruan mondta:

— Édesanyám, a tanitóné legkisebb fia meg fog halni...

— Jaj, istenem... hát mi baja van a szegénynek?... nem lehet meggyógyitani? — kérdezte aggodalmaskodón az orvos anyja.

— Nem lehet meggyógyitani... mert nincs semmi baja... csak nem akar élni... abbahagyta már az életet... nincs benne egy csöpp szeretet, lelkesedés, érdeklődés az élet iránt... nem lehet meggyógyitani...

A tanitóné bizakodott. Ápolta a fiát fáradhatatlan szeretettel, de a fiu állapota csak nem javult. Gyengült és halkult az élete napról-napra. És a tanitóné ült az ágya mellett és befelé hulló könnyekkel sirt. Mert lassankint megértette, hogy mi a baj. Nem akar élni ez a fiu. Nincs kedve az élethez.

— Nem csodálom — gondolta a tanitóné a sok átvirrasztott éjszakán — nem csodálom, ha itt akarja hagyni ezt a szörnyüséget, istenem, milyen fiatalka... kis legény... az ilyen kor arra való, hogy csodálkozzék az élet ezer apró uj megnyilvánulásán... hogy örüljön a szép, szabad, lelkes fiatalságnak. Jaj, istenem, mit tettek az ő fiatalságával?... Elrabolták belőle a fényt, virágot, minden szépséget. Ilyenkor a fiatalok szerelmesek... nézik a holdat... és lányszemet látnak a csillagokban... ilyenkor tele vannak lázas álmokkal, nagy világotrengető tervekkel... sokat járnak éjszaka egyedül az erdőben... képzeletben repülnek fel az égig... egy szál virágot őriznek, ami egy lány hajában hervadt el... elszomorodnak muzsikaszótól... uj ruhának örülnek... szines nyakkendőt kötnek... messzi tengerek felé vágyakoznak... hajókat néznek, meg messzerepülő madarakat... tornáznak, ugrálnak, játszanak az élettel, mint fiatal szabad állatok...

Ilyenkor nyilik ki előttük az élet kapuja és ők ott állnak fényben és szépségben... és azt érzik, hogy csillag ragyog a homlokukon... Aki épitész, az hegyek tetejére hófehér palotát szeretne épiteni... aki zenész, az ebben a korban gondol az énekek énekére... titokban verseket irnak... drámákat szavalnak égig zengő hangon... ami fény és illat és álom, az mind az övék...

Mit csináltak az én fiam fiatalságával... Sötét, süket börtönbe vetették... jaj, milyen szörnyüségeket láthatott szegény, hogy elfordult fényes szeme az élettől?... Milyen sulyos, bántó szavakat hallhatott, hogy elnémult szegény élete... és a fülével már nem is tud figyelni emberi hangra... emberek, emberek, nagy világ millió emberei, ide nézzetek... mi történt velem... három fiammal...

És sirt a tanitóné éjszakákon keresztül és a fiu csak feküdt, ébren is alva, semmivel se törődve, csendesen, más világra kivánkozón. Fáradt volt az élettől, szenvedéstől, börtöntől és már annyi ereje sem maradt, hogy elrabolt fiatalságát, istentől kapott egyetlen nagy jussát követelje, harcoljon érte. Nem kellett neki az élet, hiába próbálta a tanitóné rábeszélni. Nem viditotta fel a zene, nem örvendeztette szemét a virág. Elhullott a fiatalsága, elkallódott a börtönben az életkedve.

És azon a napon, amikor a város megint tombolt, amikor a győzelem első évfordulójának cirkuszát ünnepelték, meghalt a tanitóné fia. A lányasszony, meg az orvos fia voltak az ágyánál. Egy szót se szólt, csak abbamaradt az élete, legyürte a végtelen fáradtság, kedvtelenség, ami ellen nem tudott és nem akart küzdeni.

Az utcán ekkor harsant fel a mámoros győzelmi induló és a civilek egy napi ünneplésre ujra katonaruhába bujtak, medáliákkal, katonásdit játszottak, büszke hősök voltak és marsoltak az ablak előtt ropogós induló hang jai mellett, hogy csak ugy dübörgött a föld a katona lábak alatt.

A tanitóné odament az ablakhoz. Egy percig nézte az ujra masirozó katonákat és aztán egy szörnyü sikoltással a kezeit a szemére szoritotta és ugy orditotta:

— Nem akarom látni... nem akarok látni semmit... — és az orvos alig tudta lefeszíteni a két kezét a szemeiről.

A halott fiut eltemették, a tanitóné nem is mehetett ki a temetőbe, mert eszméletlenül feküdt napokig. A lányasszony és az orvos fia beköltöztek a házba és ápolták igaz emberbaráti szeretettel. A lányasszony sulyos kötelességgel ápolta, mintha ezzel a munkával akarná leróni háláját az életnek az ő fiáért. Aki nyomorék, sánta, de nem volt hős, nem kapott sebet se a testen, se a lelken, hanem megmaradt szép és jó embernek, gyilkos helyett embermentő orvosnak.

Vagy két hét mulva a tanitóné elhagyta az ágyat. Amikor felkelt, esetlenül járkált, nekiment a butoroknak és folyton maga elé tartotta a kezét.

A lányasszonynak elállt a szivdobogása, ahogy nézte. És az orvos odasugta az anyjának, rémülettel:

— Megvakult...

* * *

Vakon botorkált a tanitóné a lakásban, kertben, kezével tapogatta a virágokat, kitartotta a kezét a levegőre és ugy érezte a napsugarat. Nem látott semmit. Nem látta azt, mi van körülötte, az emberek világát, emberek életét. Talán elsötétült szemei tulnéztek az emberi életet, bünök, gonoszságok irtózatos kavargásán, talán látott egy szép világot, békességest, ragyogót, tisztát és fényeset, talán azt látta, amit a lelkében mindig elképzelt és talán látta három fiát is, szépeknek, jóknak, tisztaszivü embereknek. Nem lehet tudni, mit látott, mert nem beszélt róla, csak ült csendesen, látszólag megbékélve és megpihenve. Néha még mosolygott is.

Mi tartotta életben? Miért ragaszkodott még mindig az élethez, amelynek pedig borzalmait már nem tudta elviselni, mert hiszen lecsukta az élet előtt szemeit, kitagadta az életet, embereket a látóképességéből. Belevakult abba a sok förtelembe, gyalázatba, piszokba és szennybe, ami életijesztőnek két szeme elé tárult, két szeme elé, amelyek pedig annyi szépséget és szint vártak és kivántak.

Élt, élt, emberek csodálatjára. A szenvedéseket azért birta, mert mindig voltak uj kötelességei. Meghalt az első fia... ez elég ahhoz, hogy egy anya szive megszakadjon, de nem lehet és nem szabad, mert ott van a második fiu, az is élő, követelő része az életének. Kötelesség. Amit magára vállalt, aminek elvégzésére hangtalanul felesküdött, amikor életet adott. Elveszett a második fia is, eltévedt végzetesen ebben a kiismerhetetlen utvesztőben, jóakarata vette el az eszét, mert nem tudott kiigazodni az ellentétes parancsok és törvények labirintjában. Hát azt hogy birja egy anya szive?... Amikor látja a fiát, husát és vérét, szivét és lelkét, összezavartan, tébolyultan?... Ott volt a harmadik fiu. De az is elment. Miért élt még mindig ez az asszony?... Milyen kötelesség tartotta még az élethez, ha csak egy cérnaszállal is?...

Volt még egy lánya... kitagadott lány, de lánya... Sose beszélt róla... de hogy a gondolatai jártak-e nála... azt senki sem tudta.

A kertben ült a tanitóné, amikor mellé ült egyik oldalról az orvos, a másik oldalról a lányasszony. Beszélgetni kezdtek vele mindenféléről, feltünően közönyös dolgokról. És a tanitóné felfigyelt... Sokat beszéltek hozzá, szaporán és akadozva... Ideges lett, az ösztöneivel érzett valami történést az életben... És félve kérdezte, nagyon elnyujtottan, mintha félne a választól, mintha nem tudná, miről van szó: örömről-e vagy bánatról.

— Mi történt...

Kis csönd után az orvos beszélni kezdett:

— Drága tanitóné... emlékszik-e arra, amikor a kórházban feküdt... az édesanyám is ott feküdt... én akkor születtem, amikor a maga legidősebb fia...

A tanitóné gyanakodva fordult az orvos felé:

— Minek emlékezzem erre?... Mi akarnak tőlem?...

A lányasszony lágyan mondta, kérve:

— Ha eljönne velem abba a kórházba... mi ketten elmennénk... ott találkoztunk először... és meglátogatnánk azokat az anyákat, akik most fekszenek ott, akiknek most van olyan édes kicsi rózsaszinü kis babájuk, mint amilyen nekünk volt akkor... És odamennénk a mamák ágyához... és odamennénk egy ágyhoz... amelyben a maga lánya fekszik, tanitóné, a maga lánya, éppen ugy, mint maga feküdt... és akkor maga kinyujtaná a kezét... és megsimogatná azt a kicsi-kicsi kisbabát, aki a maga első unokája...

A tanitóné reszketni kezdett... Felállt, lassan kiegyenesedett... körülnézett nemlátó szemeivel és sirósan, sürgetve mondta:

— Jó... menjünk...

A lányasszony segitett neki az öltözködésnél. Az orvos vezette végig a kerten, hogy ő maga vághassa le a legszebb virágokat... És kezébe vette a csokrot és ment. Egyik oldalon a lányasszony, a másikon az orvos vezette. Mosolygott. Hagyta, hogy vezessék, pedig tudta és érezte, hogy eltalálna ő oda maga is...

Beérkeztek a kórházba, az anyák szobájába. Az orvos előre intett a lánynak, hogy ne sikoltson. Sirni, hang nélkül, befelé, fojtottan, lehetett, azt a tanitóné nem látta.

— Édesanyám — mondta az ágyban fekvő fiatal anya a szive legmélyéről. Kis fiam van...

A tanitóné nem válaszolt. Csak nézett vak szemeivel a levegőbe.

— Édesanyám... ugye, nem haragszik rám... ugye megbocsájtott... boldogan élek az urammal... és kis fiam született, édesanyám...

A tanitóné ekkor megszólalt:

— Szeretném látni a kis unokámat...

Igy mondta: szeretném látni... Az egész megmaradt élete e percben egy hirtelen fellobbanó vágyakozás volt, egy felsikoltó vágy: szeretném látni a kis unokámat... Vágy volt ebben a mondatban és megbocsátás az egész életnek...

Az orvos nagyon izgatottan figyelte a tanitónét. És intett az ápolónőnek, nagyon sürgető kézmozdulattal, hogy hozzák be a kis unokát. Az ápolónő kisietett. És az orvos odafordult a tanitónéhoz:

— Mit mondott, tanitóné?... Mondja csak még egyszer... nem hallottam...

És a tanitóné ismételte tiszta csengő hangon:

— Szeretném látni a kis unokámat... szeretném látni a kis unokámat... — és ugy szóltak a szavak, mint egy fenséges és égigzengő békedal.

Behozták a parányi kisgyereket és a tanitóné karjába adták. És a tanitóné karjai, élővérü anyakarok, atavisztikus biztonsággal ölelték át a kisbaba testét és ösztönösen megmozdultak, ringatták, csicsijgatták, babusgatták az uj életet.

És a tanitóné halk hangon dudolgatni kezdett egy kisbabáknak való dalt, kicsi, naiv éneket. És a kisbaba lehetetlenül kicsike kezeit felnyujtotta a nagymama felé.

És a tanitóné nagymama mosolyogva nézett le a kisfiura:

— Milyen szép vagy, kis lelkem... milyen rózsaszin... ez a drága kék szemed, mint az ég... és kis gödröcskék az arcocskáján...

Aztán a lánya felé fordult és biztonságos kézzel simogatta el a lánya arcáról a könnycseppeket. És csendesen beszélni kezdett, mintha ez is altató dal lenne, mintha elaltatná a szomoruságát, bánatát:

— Uj kis élet... egy uj világban... talán felejtsük el a régi életet... Ami elmult, nehéz volt, de elmult... A teremtő legnagyobb adománya a felejtés, a megbékülés... Csak ezért tudunk élni, mert felejteni tudunk... mert előre nézünk... mert élünk és életünkkel elfordulunk a halottaktól és az élőkhöz szegődünk...

— Majd szépen felneveljük... tudod, lányom, a kisbabáknak énekelni kell, hogy dal nőjjön a kis szivükben... majd zongorázunk neki... majd virágot ültetünk a ház köré, hogy virágok között tanuljon meg járni... majd vezetni fogjuk... szépre, jóra tanitjuk... muzsikát ültetünk a kis szivébe... És talán-talán addigra, mire felnő, majd megváltozik a világ...

És a tanitóné nézte a kis gyereket, ujralátó szemével. Rányitotta szemét ujra az életre egy parányi kis emberke kedvéért: látni akarta az unokáját.

A kisbaba sirt: éhes volt. A mamája elvette a kis gyereket és a melléhez ölelte. És a tanitóné nézte a kis gyereket és csendesen dudolt egy dalt... és ezzel a dallal fehér kendőt lobogtatott az élet felé... megbocsátott és kiengesztelődött... ujra remélni tudott és a reménységtől életre kelt ujra a szive...

VÉGE

AZ "INTERNATIONAL" SZERVEZET VÉGE

Az összeomlott United Mine Wrokers "nemzetközi" volta megszünik. — Canada bányászai kiválnak a szervezetből és ezzel a nagyhangu bluff szintén összeomlik. — Nova Scotia bányászai nem hajlandók adót fizetni Lewisnak. — Az Empire Steel Co. a Lewis pártján.

A United Mine Workers körül felépitett legnagyobb bluff a közel jövőben összeomlik.

Az "International Executive Board" nevü nagyhangu mumus kimulik és a hattyudalát most éneklik Canadában.

A bányászok nagy része sem tudta, az ország közönsége pedig különösen nem tudta, hogy miféle "International Executive Board" müködik a United Mine Workerssal kapcsolatban.

A legtöbben azt hitték, hogy talán világszerte szervezkedve vannak a bányászok s hogy talán az európai szénbányászokkal vagyunk közös szervezetben.

Meg is botránkoztak az ujságok, hogy annak idején az angol bányász-sztrájkot nem támogatta a United Mine Workers.

Kevesen tudták a tagok közül is, hogy Canada néhány ezer bányásza tartozott és tartozik ma is a United Mine Workershez és ezért van joga a szervezetnek azt állitani, hogy "International Executive Board" kormányozza a Lewis katonáit.

Canada bányászai most lázadoznak.

Jól tudják, hogy Lewis a szervezetet véglegesen tönkre tette, jól tudják, hogy semmit nem remélhetnek Indianapolis korrupt uraitól és ezért szakadásról beszélnek.

A lokálok tisztviselői és a kerület tisztviselői még nem hivei a szakadásnak, mert attól félnek, hogy ha ők is a függetlenség mellett nyilatkoznak, őket is "felfüggeszti" az "International Executive Board" és Lewis cár.

Ahogy minden ellenzéket felfüggesztett és kirugott a szervezetből.

A tagság azonban nem fél semmiféle felfüggesztéstől.

A tagság csak azt tudja, hogy Lewis a szervezetet tönkre tette, hogy Lewis még a szervezet utolsó dollárjait is arra költötte, hogy Illinoissal pereskedjék.

A tagság tehát azt határozta, hogy ezentul az ő centjeiket nem fogja Lewis kihajigálni az ügyvédeknek.

Egyik gyülést a másik után hivják össze és minden gyülésen erősebb és erősebb hangok hallatszanak a szakadás mellett.

Az Empire Steel, a munkásoknak ez a legnagyobb ellensége most védelmére kel Lewisnak.

Erős propagandát csinálnak a bányászok közt és azt mondják, hogy ők Lewissal kötöttek szerződést, ők tehát továbbra is Lewissal együtt akarnak operálni.

A bányászoknak részben gyanus, hogy a társaság Lewist olyan nagyon támogatja, részben az a véleményük, hogy a szerződést az ő nevükben és az ő számukra kötötték és a társaságnak nincs semmi köze hozzá, hogy milyen változás történik a szervezetben.

Nincs benne semmi kétség, hogy Canada bányászai kiválnak a "nemzetközi" társaságból és undorral forditanak hátat Lewisnak és a bandájának.

És ezzel vége lesz a nagy bluffnak.

Nem lesz többé "Nemzetközi Board", amely olyan jó volt mumusnak, amely mindig fenyegető hatalom volt a szervezetben és amelyet az utolsó években mindig Lewis tartott a kezében.

A választási visszaélések lehetővé tették, hogy a Board tagjait Lewis nevezze ki és ezek az ő általa kinevezett emberek képezték a szervezet legfelső birróságát.

Akit Lewis felfüggesztett, vagy kivágott a szervezetből, azoknak módjuk volt rá, hogy megfellebbezzék az eljárást.

És azokhoz kellett benyujtani a fellebbezést, akiket Lewis rakott a dzsábjaikba.

Ilyen szépen elintézték a United Mine Workers sorsát, ilyen szépen megszervezték ezt a "felettes hatóságot", melynek a nagyhangu neve megtévesztette a bányászt és az ország közönségét.

Az Egyesült Államokban is, Canadában is vége van a Lewis uralmának.

Itt is tönkre tette, ott is tönkreteszi a bányászok szervezetének a maradványát.

Sajnálatos, hogy Canada bányászai külön utra térnek, hogy elszakadnak a United Mine Workerstől, lehetséges azonban, hogy egy ujra-szervezett juniba visszalépnek.

A jelenlegi elvesztésük azonban áldás lesz egyenlőre a helyzetre, mert megszünik a nagy bluff, összeomlik a nagy mumus, amely mindig ráüttötte az "International Executive Board" nagyhangu pecsétjét, ha Lewis cár valakinek a kivégzését elrendelte.

A gyanutlan bányászok olyankor ugy képzelték, hogy a nagy, a hatalmas, a láthatatlan International (Nemzetközi) a maga végső itéletét meghozta és azon talán csak diplomáciai utakon tudnának változtatni.

A valóságban Indianapolis urai öltözködtek ebbe a jelmezbe és ugy ijesztgették abban a tagságot, mint mikor egy-egy faluban a ku-klux ruhájába öltözik egy csapat ember. Nappal a saját ruhájaikban nem fél a kutya sem tőlük, de este, mikor fehér lepedőbe bujnak, remegésbe ejtik a félénkebb embereket.

Ha valahol nem ijedtek meg Lewistól, Kenedytől, vagy az indianapolisi iroda egyszerü és közönséges parancsától, akkor "összeült" a "Nemzetközi Board" és annak a félelmetes és hatalmas szava ejtette remegésbe a jóhiszemü és gyanutlan bányászságot.

Jó lesz, ha ez a nagy hazugság összeomlik.

—o—

A LOGANI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL

Közli: Bertók Béla, lelkész.

Temetés. Április hó 24-ikén hirtelen meghalt a Red Jacket-i magyarság köztiszteletében álló Vágott Miklósné, szül. Csokonai Erzsébet. Az 53 éves édesanya szeretett férjével ezelőtt mintegy 23 esztendővel a Red Jacket-i bányatelepen megtelepedvén: becsületes, igaz magyar gondolkodásuk és cselekedeteik révén a magyarság osztatlan szeretetét érdemelték ki. Minden magyar megmozdulásban önzetlenül, becsülettel vettek részt. Ennek tudható be az, hogy Red Jacket és környéke magyarsága a nagy család gyászában teljes részt kért és általános megjelenésükkel rótták le a kegyelet adóját.

A temetés április 27-ikén délután ment végbe a gyászházból, ahonnan az élő virágokkal boritott koporsót a Matewan-i angol templomba vitték, ahol az angol gyülekezet tagjai tiszteletteljes csendességben várakoztak. A gyászszertartást az angol egyházi énekkar nyitotta meg, majd az egyház lelkésze angol nyelven, a logani egyház lelkésze pedig magyar nyelven mondottak gyászbeszédet.

Vágott Miklósnét gyászolják legelsőben szeretett férje, akivel 35 esztendei boldog házaséletet élt, azután Miklós és családja, Isván és családja, Erzsébet, férjezett Tóth Andrásné és családja, Irénke, férjezett Kurucz Jánosné és családja, Ilonka, férjezett Mosolygó Istvánné és családja, János, József, Lajos, Mariska, András, Ferenc és Sándor nevü édes gyermekei, továbbá Csokonai István és családja, Csokonai Géza és neje, Csokonai Emma és családja, Csokonai Mihály és családja, Szombati Gyula és családja. Férjének édes anyja: Menyhárt Eszter, férjének féltestvérei: Imre, Eszter, Erzsébet s az összes unokatestvérek ugy Amerikában, mint az óhazában és Orosz ősné és családja.

A templomi szertartás után a koporsót a halottas kocsira emelték s a gyászmenet a Williamson-i uj temetőbe érkezett, ahol a családi sirboltban helyezték a megboldogultat örök nyugalomra. Béke lengjen porai felett.

—o—

ROSSZUL MEGY A DÉL-NYUGATI SZÉNMEZŐKÖN

Dél-Nyugat államaiban, Missouriban, Kansasban, Oklahomában és Arkansasban igen gyengén megy a munka. Nincsen semmi kereslet az ottani szénre és igy a négy állam bányáiban nem dolgoznak többet, mint átlagosan husz percentet.

Elképzelhető, hogy a bányászok ilyen körülmények között a mai munkabérek mellett milyen nyomoruságos viszonyok között élnek.

—o—

MEGNYITNAK EGY BÁNYÁT OHIOBAN

A Marcoll bányát Kelet Ohioban, Wheeling közelében megnyitják. A takaritási munkálatokat már megkezdték és amint megkezdik a tavakra való szénszállitást, ujból üzembe helyezik a régen lezárt bányát.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

1947 PARSONS AVENUE COLUMBUS, OHIO

TELEPHONE: GARFIELD 2883

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00 — Európában $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — In Europe $3.00

Megjelenik minden csütörtökön :—: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányaszoknak.
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Columbus, O. Under the Act of March 3, 1879.

ÁRVAHÁZAK ÉS AGGMENHÁZAK

A magyar katholikus nagygyülés eredményeképpen valószinüleg két uj magyar árvaházzal leszünk gazdagabbak.

És ha a nagygyülés minden szép terve valóság lesz, akkor ezeket az árvaházakat aggmenházakkal is kibővitik.

Egyebeket is határoztak a katholikus nagygyülésen, a többi határozat azonban inkább csak a katholikus magyarokat érdeklik s azt mondhatnánk, hogy azok polgári lapok hasábjaira tulságosan nem tartoznak.

A polgári lapok a hitélet ügyeivel csak annyiban kivánnak foglalkozni, amennyiben közös alkotások terhében kell osztozkodni. Ha templomot kell épiteni, ha iskolát kell csinálni, a polgári ujságok mindig jelen vannak a munkánál. Viszont ha a hitéletet akarják intenzivebben csinálni, ha felekezeti sajtóról határoznak, polgári ujság ildomosan nem szólhat a dolgokba..

Annál nagyobb, közösebb és szentebb ügye azonban az árvaházak tervezete az egész amerikai magyarságnak és nagy és mélységes örömmel regisztráljuk, hogy ebben a tekintetben nem csalatkozott az amerikai magyarság.

Mert vártak ilyesmit ettől a clevelandi nagygyüléstől.

Vártak különösen azóta, mióta a katholikus sajtó egyik lapja olyan élesen kikelt a meglevő református árvaház ellen s amikor olyan hirtelen és erősen értésére adták a katholikus sajtónak, hogy nem destruktiv, de a konstruktiv kritika a kivánatos. És mióta a közvélemény tudomására hozta a katholikus hitélet tényezőinek, hogy várnak ilyesmit a katholikus egyházaktól.

A meglevő református árvaház liberális intézmény, amely nem nézte az árvák vallását s amely egyforma készséggel nyitott ajtót ugy protestáns, mint katholikus árvák előtt.

Talán ezért lett olyan dédelgetett kedvence az egész amerikai magyarságnak, ezért tartotta és tartja ma is minden ember, hogy a református árvaház közös kincse a magyarságnak.

És kiveszi annak terheiből a részét minden jóravaló magyar ember.

Nem lehet tudni, hogy e tekintetben milyen vezetése lesz a tervbevett katholikus árvaházaknak. Mert két árvaházat terveznek.

Valószinüleg kötni fogja a vezetést a katholikus egyházak szorosan meghatárolt szabálya és szigoruan felekezeti árvaházakat csinálnak.

Nem veheti tőlük rossz néven Amerika magyarsága, ha ez igy lesz és tudomásul fogja venni mindenki, hogy ez másként nem igen lehet katholikus intézménynél.

De ez semmit nem fog levonni a tervezett árvaházak értékéből és az amerikai magyarság éppen olyan osztatlan egységgel fogja azokat támogatni, mint a református árvaházat.

Mert ha a katholikus árvaházak kénytelenek is lesznek az egyház szigoruan megszabott törvényei szerint működni, — ami jelenleg csak feltevése e sorok irójának — mégis átveszik közös terheink egy részét, mert annyival kevesebb katholikus gyermekről kell majd a református árvaházban gondoskodni.

Soha a katholikus egyházak vezető emberei s különösen a lelkészek nem tudtak volna annyira hozzáférkőzni az amerikai összmagyarság szivéhez, mint ezzel a nagyszerü igérettel és nem kétli senki, hogy hamarosan valóság lesz az igéretből.

Az árvaházakkal kapcsolatban aggmenházakat is terveznek.

S valljuk be, minket ma talán az aggmenházak jobban, illetőleg közelebbről érdekelnek.

A második nemzedék-nek nevezett gyermekeink már felnőttek s csak ritka esetben van szükség a számukra árvaházra. (Bár természetesen még mindig szükség lenne ltgalább hatszor olyan nagy árvaházra, mint a ligonieri intézményünk.)

A harmadik nemzedék nem magyar, unokáink már otthon vannak az amerikai árvaházban, sőt nem lennének otthon a magyar árvaházakban.

Aránytalanul nagyobb mértékben van szükség aggmenházra.

És amilyen arányban csökken a szüksége a szigoruan vett magyar árvaháznak, olyan arányban növekszik a szüksége az aggmenháznak.

Szegény, öreg, elhagyott magyarok az utszélen esnek össze, mert nincs senkijük, akinél a fejüket nyugalomra hajthatnák.

Kifejlödött az amerikai magyarság tagjai közt a legujjasabb üzlet, az örökbefogadás üzlete, amiről a lapok eddig nem irtak, mert a legtöbb lap nem is tudja, hogy ez az üzletág milyen erősen kifejlődött.

Öreg magyarok "örökbe" kinálkoznak és vannak családok, amelyek üzletszerüen foglalkoznak "örökbe" fogadott öreg magyarok tartásával.

A sir szélén álló öreg magyaroknak board-ot adnak, dolgoztatják őket, itatják pálinkával és az egyleti biztositást önmagukra iratják ezek a burdos gazdák.

Törvényes kifogást nem lehet emelni a dolog ellen, azt is szivesen elhisszük, hogy sokszor igazán a jószivüség vezeti erre a lépésre a burdos-gazdát, de éppen olyan jól tudjuk, hogy bizonyos helyeken üzlet, még pedig kifogásloható és aljas üzlet lett a dologból.

A szegény, öreg magyar az egyleti biztositást fizetni nem tudja, fél a munkátlanságtól, az otthontalanságtól és aránylag szivesen lép be "családtagnak", ha alkalom nyilik a számára.

Mi magunk nem egy levelet kapunk, amelyben ilyen örökbefogadásra ajánlkoznak közvetitésünk segitségével az öreg bányászok.

És csak az Isten tudja — de néha biz mi is tudjuk, — hogy milyen a sorsuk, mikor egyszer az egyleti biztositást átiratták az örökbefogadó családra.

Ha lesznek aggmenházaink, ezek a nyugvást kereső magyarok találnak tisztességes hajlékot, ahol a kifosztásukra nem fognak törekedni s ahol nem lesznek annak sem kitéve, hogy a kenyerük az életük utolsó napjaiban panaszos lesz.

Ha katholikus intézményeink, egyházaink és egyleteink tényleg megcsinálják az árvaházakat — amiben, ismételjük, nem is lehet kételkedni — remélhetőleg egyidejüleg az aggmenházakat is megcsinálják, talán az árvaházakkal kapcsolatban s akkor örök hálára kötelezik le az amerikai magyarságot.

A clevelandi katholikus nagygyülés direkt eredménye volt a buffaloi nagygyülésnek.

Nagyon gyorsan közintézményeket nem lehet a világra varázsolni.

De a bányászok láthatják, hogy annak az akciónak a virágai kinyiltak s hogy ezek a virágok értékes gyümölcsöket igérnek.

SENKI NE PANASZKODJÉK

Senki ne panaszkodjék, hogy rossz világ van, hogy nem boldogul, aki nem akar segiteni a saját sorsán.

South Dakota állam alkalmat ad most minden magyarnak, hogy egy nagyon kis tőke segitségével egy farmhoz juthasson és ebből a célból megyei és állami földeket is adnak a magyaroknak. Ezeket a földeket rendkivüli olcsó áron és nagyon könnyü lefizetésre adják el.

Aki könnyiteni akar a sorsán és meg akarja alapitani a jövőjét és akinek meg van a szükséges kis tőkéje, az ragadja meg ezt az alkalmat, amilyent soha még magyaroknak nem kináltak.

Soha egyetlen állam hivatalosan nem hivta még meg a magyarokat, hogy telepedjenek meg az államban és soha hasonló támogatásokat még letelepülő farmereknek nem igértek.

Az állam földmivelési miniszterével együttmüködve, a Milwaukee vasut társaság végzi a telepités munkáját és ez a társaság gondoskodik róla, hogy a letelepülő magyar ne csak olcsó földet kapjon, könnyü törlesztésre, hanem hogy megfelelő állatállományt is tudjon beszerezni.

Májusban sok magyar megy ki South Dakotába, hogy a saját szemeivel győződjék meg az államban levő viszonyokról, mert csak az juthat földhöz, aki személyesen azt előbb megnézi. Látatlanba nem adnak el földet senkinek, sem a megyei, sem az állami földekből.

A Milwaukee vasut társaság gondoskodik róla, hogy május folyamán minden kedden a vasut magyar tisztviselője az érdeklődő magyarokat kikisérje South Dakotába és ott megmutassa nekik azokat az alkalmakat, amelyek ott nyilnak a magyarok számára.

Minden kedden kedvezményes áru vasuti jegyet is adnak, a mely egy ut áráért oda-vissza hozza az otthont kereső magyar embert.

Egy ilyen kiránduló jegy ára Chicagoból körülbelül 34 dollár és azzal egy hónapon belül bármikor vissza lehet jönni, de Chicagoból csak kedden lehet indulni. Ezért utazik mindig kedden a társaság magyar tisztviselője, mert akkor a legjobb kimenni.

Akik akármelyik kedden csatlakozni akarnak ilyen kiránduláshoz, azik irják azt meg néhány nappal előbb a társaság főirodájába.

Akik bővebbet akarnak tudni South Dakotáról, irjanak ingyen könyvecskéért.

Egyet az állam földmivelési minisztere adott ki magyar nyelven, egyet a vasuttársaság adott ki, ugyancsak magyar nyelven. Mindkét könyvet megkapja, ha ir a következő cimre: Ha ki akar menni, azt is erre a cimre jelentse be. Mr. R. W. Reynolds, Commissioner, 816 Union Station, Chicago, Ill.

A HARBOR STATE BANK NEW YORK ÁLLAMI PÉNZEK KEZELÉSÉVEL LETT MEGBIZVA

A The Harbor State Bank, New York, melynek, mint ismeretes, Kiss Emil az elnöke, New York állam egyik letéti helyévé lett kinevezve. Ez azt jelenti, hogy az állam a The Harbor State Bankban kamatozó betétet tart, épp ugy, mint New York városa is.

A The Harbor State Bank előmenetelében és üzletvezetésében ez a bizalom megnyilvánulásának egy ujabb sikerét jelenti, melyre a bank szakszerü és conservativ elveivel mindenkor rászolgált.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE $2.00

A HUN KIRÁLY

Magyar verses monda
ÁRA KÉT DOLLÁR
Megrendelhető

REV. L. SZABÓ

Franklin, N. J.

HOLLAND-AMERICA LINE

STATENDAM

Rotterdam — Volendam
New Amsterdam, Veendam
a Holland vonal népszerü hajói
Közvetlen összekottetés
MAGYARORSZÁG
minden részébe
ROTTERDAMON
vagy Boulogne-Sun-Mer-en át
HAJÓINDULÁS HETENKENT
Kitünő ellátás, kényelmes elhelyezés. — Felvilágositásért forduljon a helyi ügynökhöz, vagy
Holland America Line
24 STATE ST. NEW YORK

SZENT IMRE ZARÁNDOKLATOK
1930 Junius 3-án indul a VILÁGHIRES
"COLUMBUS"
amely hét nap alatt Brémába ér
1930 Junius 18-ikán indul
A világ LEGGYORSABB hajója, az
"EUROPA"
A zarándoklatok vezetői:
Németh József Gary-i, Ind. és Sasváry Ferenc Johnstown-i plébánosok

5 NAP A TENGEREN 22 ÓRA VONATON

	Columbuson	Brémán
III. osztályu jegy ára New Yorktól Brémáig.....	$106.00	$111.00
Oda-vissza jegy New Yorktól Budapestig és visszsza a vasuti költségekkel együtt	$200.50	$208.50

Mindenki részére van hely, ha helyét azonnal lefoglalja
Minden felvilágositással szivesen szolgál
THE HARBOR STATE BANK
EMIL KISS, PRESIDENT
UTAZÁSI OSZTÁLYA 4th AVE.—9th ST. NEW YORK, N. Y.

VICTOR Kedvezményes Ajánlata
de csak rövid időre
Öreg Victrolája $76-t ér,
Ha most megvásárolja az
Uj Villamos Victor Rádiót
Electrolával.

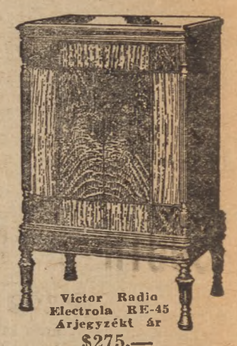

Victor Radio Electrola RE-45 Árjegyzékt ár $275.—

Nemulassza el ezt a kedvező alkalmat

A LEGUJABB MAGYAR VICTOR LEMEZEK

V-11040	Gyöngyvirág Kié vagy, mondd? Király Ernő	V-11031	32-es baka vagyok én Jöjj el egyszer holdas éj Sárossy Mihály
V-11042	Király Ernő bor és cigány mellett — 1. rész Király Ernő bor és cigány mellett — 2. rész Király Ernő	V-11032	Fekete rózsa — Tangó Rossz vagy Sárossy Mihály
V-11043	Rózsalevél — Tangó Csak tavasz ne jönne sohasem — Tangó Sárossy Mihály	V-11033	Clevelandi — Csárdás Bakarudi — Csárdás Magyar Bányász Zenekar
V-11044	Csillagok, csillagok. Már minálunk babám 1. Reszket a bokor. 2. Kantinosné angyalom Előadja a Budai Dalárda 100 tagu énekkara	V-11036	Visszajöttem érted — Hallgató Eszedbe jutok-e néha — Hallgató Nagyváradi Bura Sándor cigányzenekara
V-11045	Egy ablaknál állj meg cigány A vén cigány Kurucz János	V-11037	Gyere haza, kincsem Két babonás szép szemednek Palló Imre
V-11046	A cimbalmos lakodalma 1. A babám kapuja. 2. Sárgára van festve Németh Sándor cigányzenekara	V-11039	Hymnus Szózat Budai Dalárda 100 tagu énekkara

UJ ORTHOPHONIC VICTOR LEMEZEK
A RÉGI LEMEZEKÉRT BECSERÉLHETŐK
Bármelyik Victor kereskedő minden tiz öreg, konott Victor lemezéért ad Önnek egy uj Victor lemezt, ha 1930 május 31-ike előtt felkeresi.
Ragadja meg ezt az alkalmat.

Victor
VICTOR DIVISION
RCA VICTOR COMPANY, INC.
CAMDEN, NEW JERSEY

A LEGUJABB VICTOR MAGYAR LEMEZEKET
NÁLUNK MÁR MEGKAPHATJA
Kérjen árjegyzéket
RÉGEBBI LEMEZEK IS KAPHATÓK
HOERMLE'S MUSIC STORE, INC. 1880 PARSONS AVE. COLUMBUS, OHIO

AZ UJ VICTOR MAGYAR LEMEZEKEN HALLHATJA
a legszebb uj magyar nótákat a legjobb magyar énekesek előadásában.
MINDEN MAGYAR LEMEZT MEGKAPHAT NÁLUNK
Kérjen árjegyzéket
THE RUDOLPH WURLITZER CO. 144 S. HIGH STREET COLUMBUS, OHIO

KIRÁLY ERNŐ MULAT — AZ UJ VICTOR MAGYAR LEMEZEKEN
Nálunk beszerezheti
THE RUDOLPH WURLITZER CO. 1911 PARSONS AVE COLUMBUS, OHIO

CIGÁNYZENE, ÉNEK, FÉRFI KÓRUS HALLHATÓ
az uj Victor lemezekről. Hozassa meg a legszebb uj magyar nótákat.
Kérjen árjegyzéket
HOERMLE'S MUSIC STORE, INC. 1006 PARSONS AVE COLUMBUS, OHIO

APELLÁLUNK A MAGYAR SZIVEKHEZ

..Két ártatlan magyar fiut akar a villanyos székbe ültetni a kukluxizmus.

Az idegen gyülölet tajtékzó szája hangosan követeli, hogy Emődy Jánost és Tárkányi Istvánt kivégezzék.

Az ügyészek raját állitotta a hunky-üldözés csatasorba, öt special-ügyész dolgozik rajta, hogy a halálba küldjék az öt "foreigner" és "katholikus" vádlottat.

És az öt ügyész eddig semmi bizonyitékát nem adta, hogy a vádlottak bünösek lennének a szörnyü gyilkosságban.

A Magyar Bányászlap alapos vizsgálat után arra a meggyőződésre jutott, hogy ártatlanul vádolják őket.

Hiszen ha ez nem igy lenne, akkor az öt ügyész valami bizonyitékot csak felhozna.

A kluxizmus gyülöletének azonban nem kell bizonyiték.

Sam Adamsnek hiányzik egy darab bőr és az egyik füle a fejéről, azt mondja hát az ügyész, hogy csak foreignerek ölhették meg. Mert az ügyész szerint a bennszülött ilyent nem tud elkövetni. De a "hunky" az képes erre. Végezzék hát ki az öt vádlottat.

Nincs bizonyiték, nincs józan ész, nincs higgadt itélet Prestonsburgban.

Az első szerencsétlen vádlottat, John Proboco lengyel "hunkyt" bizonyiték nélkül életfogytiglani tömlöcre itélték.

A másik vádlottat, Bob Stanley lengyen "hunkyt" a kinzások, a verések már az őrületbe kergették.

A harmadik vádlott, Emődy János idegroncs lett, mert tönkre verték a börtönben.

Tárkányit és Schustert félőrültre kinozták a vallatásnál.

És bizonyitékok még sincsenek, mert ahol nincs bün, ott nem lehet bizonyiték.

És mégis elitélték az első vádlottat, mert foreigner.

A többi vádlottra, a magyar fiukra juniusban fog a sor kerülni.

Addig még van időnk, hogy előkészitsük a védelmet.

Ez a munka azonban költséges lesz. .

És ezeket a költségeket a magyaroknak kell összeadni.

Kihez fordulhatnának máshoz a vádlottak?

A szegény öreg Emődy anya nélküli kis gyermekeit neveli a mai sovány keresetből.

Az öreg Tárkányi és a rokonsága minden pénzüket odaadták már, hogy segitsenek a védelemben.

Hát kihez mehetne ez a két fiu, bányászok?

A Ku Klux Klanhoz?

Vagy más "száz percentes" szervezethez?

Csak a magyarokhoz fordulhatnak.

Csak azoktól kérhetnek és várhatnak segitséget, akiknek a véréből életre fakadtak, akikhez oda füzi őket a **magyar vérrokonság** köteléke.

Tanuságot kell tennünk, bányászok, hogy létezik-e ez a rokonság.

Tanuságot kell tennünk, hogy veszni hagyjuk-e ezt az üldözőbe vett két szerencsétlen magyar ifjut, vagy elismerjük büszke magyar vérünk rokonságát és megvédelmezzük őket ebben a nagy veszélyben.

Ma már mindenki láthatja, hogy a két fiu sorsa nagyon sulyosra fordult.

Őket gyilkossággal, Probocot csak bünrészességgel vádolták az ügyészek. És már Probocot is életfogytiglani fegyházra itélte az esküdtszék.

A két magyar fiu fölé oda vetette ezzel az itélettel az villanyos szék az árnyékát.

Magyarok, segitsük őket kihuzni az idegen-gyülölet borzalmas csapdájából.

Mentsük meg a véreinket.

A segitség munkája sürgős, ne halassza azt senki holnapra.

Ahol több magyar van, ott gyüjteni tessék, ahol nem gyüjtenek, onnan legyen szives mindenki beküldeni az adományát.

Természetesen minden adományt hirlapilag nyugtázunk és a kiadásokkal pontosan el fognak a lapok számolni.

Ahol gyüjteni kivánnak, oda szivesen küldünk gyüjtőivet. Tessék még ma irni érte.

Eddig a következő adományok folytak be a Magyar Bányászlaphoz:

Sütő István, Valls Creek, W. Va.		$ 5.00
Varga József, Jenkin Jones W. Va. gyüjtése		
Varga József	$5.00	
Dudás József	1.00	
Röczey Mihály	1.00	
Szincsák András	1.00	
Dr. Szücs Miklós	3.00	
Szabó Mihály	2.00	
Pety András	2.00	$15.00
Bernay Antal, McVeigh, Ky. gyüjtése		
Bernay Antal	1.00	
Simon Menyhért	1.00	
Tóth Gábor	1.00	
Lévay Vince	1.00	
Attilia Della Rosco	0.50	$ 4.50
Kiss Ambrus, Williamson, W. Va.		1.00
Sitko István, Williamson, W. Va.		1.00
Drótos József, Georgetown, Ill.		1.00
Huszár Ferencné, Windsor Heights, W. Va.		2.00
Dobis Károly, Lorain, O. gyüjtése		
Dobis Károly	2.00	
Dobis József	2.00	
Makari György	2.00	
Nikos András	1.00	$ 7.00
Tóth Károly, Col. O.		1.00
Bretz, W. Va. és Burk, W. Va. magyarok adakozása:		
Munkás Bs. Szöv. 80.. O. Bretz, W. Va.	5.00	
Potoma Péter	2.00	
Kardos Károly	1.00	
Hegyes István	0.50	
Farkas Sándor	0.50	
Kovács János	0.50	
Dzsupin Mihály	1.00	
Bajczi János	0.50	
Kovács András	0.50	
Vincze Balázs	0.50	
Magyar Ferenc	0.50	
Bubenko József	0.50	
Forray István	0.50	
Hornyák József	1.00	
Farkas Márton	0.25	
Dobozy Ferenc	0.25	
Gelagonya Sándor	0.50	
Rojtos János	0.25	
Hadász András	0.50	
Agost. De Prospero	1.00	
Valentics István	0.50	$17.75
Nagy János és csal. Logan, W. Va.		5.00
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.		1.00
Golubich János Cumberland, Ky.		10.00
Hegedüs Józsefné, St. Clairsville, O.		2.00
Gyebnár Mátyás, Gary, W. Va.		2.00
Szabó József és Csaba János gyüjtése, Dante, Va.		
Szabó József	2.00	
Csaba János	2.00	
Fazekas István	2.00	
Lutián András	1.00	
Tompa János	2.00	
Urbán István	1.00	
Szemán István	1.00	
Csuzi József	0.50	
Eszesi János	1.00	
Dombi István	1.00	$13.50
Déri Mihályné, Pursglove, W. Va.		2.00
Csóka András, Stotesbury, W. Va.		2.00
Demján András, Beauty, Ky.		1.00
Vadas András, Lynch, Ky.		5.00
Papp Ferenc, Maidsville, W. .Va. gyüjtése		
Ferkó István	1.00	
Ferkó Margit	0.50	
Márk György	1.00	
Márk János	1.00	
Tóth István	1..00	
Karsa Imre	1.00	
Kiss József	0.50	
Dorko József	1.00	
Papp Ferenc	1.00	$ 8.00
Bereczky Péter, Mallory, W. Va. gyüjtése		
Joe Bany	0.50	
Csatlós Lajos	1.00	
Brenner János	1.00	
Bereczky Péter	2.00	
Szabó János	2.00	
Funk Ferenc	1.00	
Hlike Argens	1.00	
John Nikles	1.00	
Andy Gezi	1.00	
Joe Gabato	1.00	
Geo Gotsch	1.00	
Tóth István	1.00	$13.50
Tóth Ignác, Louellen, Ky.		1.00
		$121.25
Előző heti kimutatás szerint befolyt		20.00
		$141.25

DIXIE STUDIO

WILLIAMSON, W. VA.
A kidolgozást ingyen készitjük ön csak a lenyomatokért fizet

Egy nap alatt elkészitjük a képet

Keressen fel bennünket és tegyen egy próbát

NÉZZE MEG
SOUTH DAKOTÁT

ELŐSZÖR

Mielőtt farmot venne, tartozik vele önmagának és családjának, hogy nézze meg a West River Countryt.

South Dakota kivételes boldogulási lehetőséget kinál önnek olcsó föld, jó piac, kitünő farmok alakjában. S mindennél többet ér, hogy itt barátságos népet és jó szomszédokat talál, akik közt otthon fogja magát érezni.

Jöjjön South Dakotába farmernak.

Irjon ingyenes magyar könyvért

SOUTH DAKOTA ÁLLAM
FÖLDMIVELÉSI MINISZTERIUMA

FRANK D. KRIEBS,
földmüvelési miniszter
PIERRE, SO. DAKOTA

Ha Munkát Akar

ne a gyárak előtt ácsorogjon, ahol nem szivesen látják már deresedő haját, hanem térjen vissza régi foglalkozásához, a farmerkodáshoz. Nyugat nagy állama, az igazán csak most fejlödö

SOUTH DAKOTA

várja önt, hogy munkájának ellenértékéül mindennapi kenyeret adjon önnek és családjának. Itt nem fenyegeti a munkátlanság veszélye, családja jövője itt teljesen biztositva van.

WEST RIVER COUNTRY

az egyik leggazdagabb vidéke ennek a nagyszerü államnak. Ide hivjuk önt, ahol kevés pénzzel is biztos és örökös otthont szerezhet magának.

MOST JELENT MEG

South Dakota állam földmivelésügyi miniszteriumának magyar könyvecskéje, mely hivatalos meghivást tartalmaz és tárgyalja azokat a nagyszerü lehetőségeket, melyek a letelepülőre várnak. Ugyancsak most jelent meg a Chicago, Milwaukee, St. Paul & Pacific R. R.-nak szintén erről a vidékről szóló uj magyar könyve, melyből részletes információt nyer, hogy mi mindent termelhet itt.

HA SZERETI

a családját és jövőjüket biztositani akarja, még ma irjon ezért a két könyvecskéért az alábbi cimek akármelyikére:

WESTERN COLONIZATION SERVICE
600 JOYCE BLDG. — 243 N. HIGH ST. COLUMBUS, OHIO
vagy
W. R. REYNOLDS
COMMISSIONER
816 UNION STATION CHICAGO, ILL.

AZ AMERIKAI MAGYAR REF. EGYESÜLET

A legnagyobb és legrégibb magyar református intézmény.

Az Egyesült Államok Congressusa által hozott külön törvény alapján kiadott Chartere feljogositja az Egyesült Államok minden államában való müködésre.

Ma tiz állam felügyelete alatt müködő, biztos alapokra épitett intézmény. Tagjairól minden körülmények között gondoskodik, sőt tagjai árváinak is gondos nevelést ad Ligonier, Pa.-ban levő árvaházában, ami az egyedüli szeretet-intézménye az amerikai magyarságnak.

Életbiztositó okmányainak KILÉPÉSI KEDVEZMÉNYEI vannak. Ha a tag nem akarja tovább fizetni illetékeit, tartalékát két évi tagság után kiveheti akár készpénzben, akár életbiztositásban.

Önmagával és szeretteivel tesz jót, ha ezen, minden körülmények között biztos és mindenkor magyar intézménynek a tagjává lesz.

További felvilágositást szivesen ad
MOLNÁR ISTVÁN, TITKÁR
306 PAINE AVE. TOLEDO, OHIO
vagy lakóhelyén müködő osztályunk titkára.

GONDOLJA MEG A DOLGOT ÉS NE VÁRJON, AMIG ELKÉSIK!

MAGYAR SION TÁRSAS UTAZÁS

JUNIUS 22

már nincs messze. Mulnak a hetek és egy-kettőre ránk köszönt az a vasárnap, amelyen elindulnak a Magyar Sion Társasutazás boldog résztvevői a Cunard Line

BERENGARIA

gyönyörü gyorsgőzösén, hogy Baltazár Dezső és Raffay Sándor püspökök meghivására meglátogassák a szülőhazát.

Az Amerikai Magyar Református Lelkészegyesület vezetősége a Cunarddal együtt gyönyörüen kidolgozta ennek a nevezetes társasutazásnak minden részletét és bizonyos, hogy az utasoknak ugy a hajón, mint a szárazföldön feledhetetlenül szép utazásban lesz részük.

Sok előnyben, nagy kedvezményekben részesülnek a Magyar Sion Társasutazás résztvevői. $2.65 a magyar utlevél, ingyenes a magyar vizum. Budapesten ünnepélyes fogadtatás vár az utasokra. Nagyszerü kirándulások vannak tervbe véve, többek között a Hortobágy megtekintése Debrecen város meghivására.

Ragadja meg ezt a kivünő alkalmat, aki csak teheti és csatlakozzék hozzánk. — Lelkészek és magyar Cunard kisérő vezetése alatt megyünk az Óhazába.

MÁJUS HAVÁBAN

Mindenki jelentkezzék a helyi hajójegyügynöknél vagy a CUNARD LINE irodáiban.

CUNARD LINE
1022 Chester Ave
Cleveland, Ohio

HA EGYLETÉNEK meghivóra, levélpapirra, boritékra, bál- belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy más szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlapj nyomdáját.

A SZÉNIPAR COLUMBUS-TOJÁSA

Anglia munkás-kormánya rendet parancsol a széniparra. — Gyökerében fogják a bajokat orvosolni. — A szén eladását szabályozzák meg első sorban. — Angliában meg fognak fizetni a szénért. — A munkásokról tisztességesen gondoskodnak.

Anglia munkás kormánya harmadszori olvasásban is elfogadtatta a parlamentben a széntörvényt. Ha azt a felsőházban is elfogadják, akkor Anglia szénipara hat hónap alatt meggyógyul.

A szénipar meggyógyitása magával hozza majd, hogy a bányászoknak ujra emberi sorsük lesz, mert voltaképpen ez a főcélja a törvénynek.

Az uj angol törvény hosszu okmány, amelynek csak lényegesebb pontjait ismertetjük.

Aki elolvassa ezeket az intézkedéseket, annak látnia kell, hogy ebben az országban is lehetne ezt az orvosságot alkalmazni.

Valóságos Columbus-tojás ez a törvény, amelyet minden ember könnyen feltalálhat és csak arról van szó, hogy ezeket a törvényeket alkalmazzák.

Az angol kormány nagyon jól ismeri a szénhelyzetet, annak minden betegségét és jól tudják, hogy első sorban megfelelő szénárakról kell gondoskodni.

A törvény kerületekre osztja Anglia széniparát és rákényszeriti a bányatársaságokat arra az észszerü eljárásra, amelyet maguk közt is megtalálhattak és alkalmazhattak volna, mindenféle törvény nélkül.

Egy-egy kerület összes bányái közös szénügynökséget tartanak és csak ez az ügynökség adja el a szenet a fogyasztónak.

Az összegyült rendeléseket egyforma arányban osztják szét a bányák közt.

Ha van egy bánya, amely napi kétezer tonna szenet termel és van egy bánya, amelynek egyezer ton a napi termelése, akkor arányosan kapnak a rendelésből.

Ha nincs elég rendelés, hogy az egész termelést szállithassák, akkor egyforma százalékkal kevesebbet kapnak a bányák, mint a termelő képességük.

Ha hatvan percentig van rendelés, akkor a kétezer tonnás bánya ezerkétszáz tonna szénre kap rendelést, az ezer tonnás bánya hatszáz tonnát szállit a rendeléshez.

Verseny nincsen, hiszen közös ügynökség adja el a szenet és igy a belföldi fogyasztóval anynyit fizettetnek majd, hogy a társaság tisztességes fizetést adhasson a bányásznak és mégis maradjon valami jövedelme.

Természetesen vannak bányák, amelyek olcsóbban tudják a szenet bányásztatni és ezek a bányák többet fognak valamivel keresni — egyelőre.

Később megszabják, hogy a bánya mennyit kereshet és ahol a kereset nagyobb lesz, ott a többletet elveszik és azt hozzá adják egy közös alaphoz, amelyből a külföldre szállitott szén veszteségeit fogják fedezni.

Mert külföldre veszteséggel is fognak szenet szállitani és a veszteséget a belföldi fogyasztók fogják megfizetni.

Más szavakkal megadóztatják az országot a szénipar érdekében és a belföldön kollektált adók (illetve a szén belföldi meg adóztatása) segitségével fogják a szenet külföldre dumpolni, hogy üzemben tarthassák a bányákat.

Gondoskodni fog hát Anglia kormánya a szénipar sorsáról, a széniparba fektetett tőkéről, de ezzel szemben kivánalmai vannak a tőkével szemben.

Állami bizottságok fogják megszabni, hogy mennyi munkabér jár a bányásznak és hogy mennyit tartozik a bányász dolgozni.

Vagyis — bár a bányákat nem veszik állami kezelésbe — az állam teljes felügyeletet fog gyakorolni a széniparban.

Természetesen Anglia polgársága nem nagy örömmel értesült erről a helyes és észszerü megoldásról.

Mert azt jelenti a dolog, hogy ezentul a szénért a fogyasztók többet fognak fizetni, annyit, a mennyi szükséges hozzá, hogy az ipar egészséges állapotban létezzék.

A vasutak, a villany- és gáztársaságok izgatnak a törvény ellen és nem tetszik az a bányák urainak sem, akik azt nehézményezik, hogy a munkások fizetésébe is beleszólnak.

Az nincs ellenükre, hogy a szén árát a kormány mesterséges uton felemelje, de hogy a haszon egy részét tisztességes munkadijak alakjában kifizessék, az nem lelkesiti őket.

Nincs sok öröme az uj törvényben Amerika széniparának sem, mert azt jelenti ez, hogy a külföldön Anglia bármilyen áron fog szenet eladni, hogy üzemben tarthassa a bányáit.

Minél több szenet adnak majd el külföldön, annál többet fizetnek rá az exportra s annál drágábban kell belföldön a szenet eladni, hogy a külföldi szállitást kibirják.

Az angol kormány azonban tisztában van vele, hogy nem veszthetnek annyit, mint amennyit a munkátlanságra fizet rá Anglia kincstára.

A bányászok százezreit látják el évek óta heti segéllyel, mert Angliában a munka nélkül levő emberek segélyt kapnak.

Anglia kormánya ugy hiszi, hogy sokkal okosabb dolog egy keveset ráfizetni a külföldi szállitásra, és azt a belföldi fogyasztón bevasalni, mint hogy az állam százezreket lásson el állandóan, évről-évre segélyekkel.

Természetesen leszállitják a bányászok munkaidejét, amit egyelőre, első lépésnek, hét órában fognak megszabni.

Ugyanekkor felemelik a gyermekek iskola-kötelezettségét. Ezután nem tizennégy, de tizenötéves korig járnak majd a gyerekek iskolába, hogy ne lehessen őket olyan fiatalon bevinni a bányába.

Törvényben szabályozzák azt is majd, hogy milyen korhatárig szabad a bányában dolgozni s milyen korban tartozik a szénipar — nyugdijat adni a bányásznak.

Ilyen módon gondoskodnak részben arról, hogy több szenet tudjanak eladni, részben arról, hogy kevesebb legyen a bányász. Mert ha a bányákba való belépést korlátozzák és a kilépést korhatárral siettetik, akkor a bányászok száma egy-kettőre le fog apadni.

Természetes, hogy Európa szén-államaiban nem nézik jó szemmel az angol kormány szándékait s Belgium, Németország és Lengyelország éppen olyan kevés dicséretet találnak, mint Franciaország, mert Anglia főleg ezen államoktól fogja a piacot átvenni.

Az Egyesült Államok csak a Karábi tengeren (Cuba, Haiti, Porto Rico, Jamaica) és Délamerikában érzi majd meg a fokozott versenyt, mert Európában piaca ennek az országnak csak 1920-ban és az angliai általános sztrájk idején volt.

Minthogy azonban a mi széniparunk éppen olyan beteg, mint Angliáé, minthogy nálun is sok a szén és sok a bánya, mivel hogy itt is sok a bányász és kevés a munka, az Angliában alkalmazott szabályokat nálunk is egész bátran és egész helyesen lehetne alkalmazni.

Nálunk azonban majd tiz évig a politikusok fognak a bányaipar nehéz sorsán szónokolni és szavalni és ugy járnak majd a bányászok, mint a cigánynak az a közismert lova, amely kidöglött, mire a koplalást megtanulta.

A bányászok esetleg éhen halnak, mire a senátor urak és a congressman urak szivesek lesznek az érdekükben valamit csinálni.

A senátusban levő Watson-bill sorsát nap-nap után halasztgatják és ha azt ki is tüzik tárgyalásra, a megvalósitás messze lesz még.

Közben Anglia ujra lecsip majd egy kis darabot a piacunkról, egy pár száz bánya csődbe jut még, egy pár tizezer ember kidül az élők sorából és akkor aztán nem is kell többé a szénipar sorsán aggódni. Mert ami a pusztulás után megmarad az iparból, az esetleg talál kenyeret a föld gyomrában.

Anglia parlamentjének a felső háza még nem szavazta meg ezt a törvényt.

Ha azonban a munkás-kormány meg tud maradni az uralmon, akkor a felsőházban nem tudják azt elgáncsolni.

Mert ha nem lenne ott többsége a javaslatnak, akkor az angol kormány egyszerüen kineveztet egy csomó uj bárót és uj lordot és ezeknek a segitségével szavaztatná meg ezt a törvényt.

Minthogy pedig a régi fő-urak nem szeretik az ilyen kollégát, valószinüleg inkább megszavazzák a bánya-törvényt, minthogy egy csomó uj embert, esetleg munkásembert neveztessen ki az angol kormány — fő-urnak.

—o—

TÜZ EGY BÁNYÁBAN

A Consolidation Coal Co. No. 261 Caretta, W. Va. bányájában tüz volt. Negyvenöt bányász dolgozott azon a részen, ahol a tüz keletkezett, de mindenki felszinre került minden baj nélkül.

A bányában nem okozott nagyobb kárt a tüz.

—o—

ELBONTANAK EGY BÁNYÁT

A Massilon Coal Co. Adena, O. bányájának tiplijét, villanyházát elbontják, mert a bányában beszüntetik a széntermelést.

A használható anyagokat átszállitják a társaság más helyen levő üzeméhez.

NAGY KÉSZÜLŐDÉS MAGYARORSZÁGON A SZENT ÉVRE

A hercegprimás szózata a fővároshoz az érkező külföldiek és amerikai magyarok megfelelő elszállásolására. — A Cunard Line is megtett minden előkészületet a zarándokutak sikeres lebonyolitására.

Lázasan folynak Magyarországon az előkészületek a Szent Imre jubileumi esztendő világraszóló ünnepségeire. Egyházi és világi szervezetek a legteljesebb egyetértéssel dolgoznak, hogy a Szentév álkamából magyar földre sereglő külföldiek, de legfőképpen a hazalátogató amerikai magyarok nemcsak megfelelő fogadtatásban részesüljenek, de a szülőhazában minden tekintetben jól érezzék magukat. Serédy Jusztinián biboros-hercegprimás a külföldiek elszállásolása ügyében — a magyar vendégszeretetre való hivatkozással — az alábbi szózattal fordul Budapest polgárságához:

"Mindig sajátos magyar erény volt a vendégszeretet, melyet öseink bizonyára Krisztus igéiből és első monostoraink lakóinak példájából tanultak és becsületes, jó magyar szivvel gyakoroltak. Maga Szent István királyunk is vendégszeretetre buzditja trónja jövendő örökösét. Szent Imre herceget, hozzá intézett örökszép intelmeinek egyik fejezetében. Öseink valóban megfogadták Krisztus tanitását és akkora szeretettel fogadták az idegeneket, hogy a keresztes vitézek is hazánkon keresztül vették utjukat a Szentföldre, mert tudták, hogy nálunk szeretettel találkoznak. Nem csekély része volt a magyar vendégszeretetnek abban is, hogy a századok folyamán annyi külföldi telepedett meg hazánkban és csakhamar itthon érezte magát közöttünk.

Azért most, mikor Szent Imre jubileumán előreláthatóan oly nagy tömegben jönnek hozzánk külföldi testvéreink, hogy befogadásukra a főváros szállóiban nem lesz elégséges férőhely. Annak a kérelemnek és biztos reménynek adok kifejezést, hogy öseink példájába körülményeikhez képest a főváros családjai is megnyitják szivüket és otthonukat külföldi testvéreink befogadására. Nem kétségtelen benne, hogy mikor a Szent Imre jubileumi főbizottság elszállásolási osztálya a külföldi vendégek elszállásolására kéri fel az egyes családokat, senki meg nem keményiti szivét. A hozzánk sereglő külföldi testvéreink révén mutassuk meg az egész világnak, hogy — bár anyagilag szegények vagyunk, — szivünk gazdag, mert megvan benne a legnagyobb erény, a szeretet."

A szülőhazában tehát mindent elkövetnek, hogy a hazalátogató amerikai magyar testvérek szeretetteljes fogadtatásra, kitünő elszállásolásra találjanak és együtt ünnepelhessenek az otthoniakkal a magyar nemzet nagy ünnepén. De nemcsak otthon kell minden előkészületet megtenni, de Amerikában is, mert hiszen nagyon fontos, hogy a hazalátogató amerikai magyarok nagyszerü kényelemben, minden gondtól mentesen, hatalmas, szép hajókon tehessék meg a tengeri utat. És erről a Cunard Line, az amerikai magyarok kedvelt és népszerü hajótársulata gondoskodik. A Cunard Line három legnagyobb, leggyorsabb, legteljesebb kényelemmel berendezett hajóját, az Aquitania, Berengaria és Mauretania gyorsgőzösöket állitotta be az amerikai magyar zarándokutak lebonyolitására.

Minden hajón róm. kath. lelkész végzi az ájtatosságokat, minden hajón a Cunard egy magyarul beszélő utazási szakértője kiséri az utasokat, gondoskodik podgyászukról, ügyesbajos dolgaikról nemcsak a hajón, hanem a vasutakon is. Igy például a május 21-én induló Mauretania gőzösön Berger Géza ur, a junius 18-án induló Aquitanian Szabó György ur, az augusztus 5-én induló Berengaria gőzösön Márkus Alfréd ur, a Cunard Line Magyar osztályának a vezetője, aki már számtalan magyar társasutazást vezetett nagy sikerrel, kiséri az utasokat. A julius 6-ikán induló Aquitania gőzösön utazik Magyarországba Kende Géza, az ismert amerikai magyar ujságiró, aki az örökké emlékezetes 1928-iki nagy zarándokutnak volt a szervező titkára. A Cunard Line tehát mindent megtett az amerikai magyarok kényelmére és most már csak arra kéri az amerikai magyarokat, hogy válasszák ki a hajót, amellyel utazni akarnak, keressék fel a helyi hajójegy-ügynököt, vagy a Cunard irodákat és foglalják le mielőbb kabinjukat. Ugyanott meg kaphatják a Cunard Line által kiadott Szent Imre könyvecskét és a szentévi zarándokutak tudnivalóiról szóló ismertető füzetet.

—o—

PEPYS SÁMUEL FOGALMA EGY "JÓ EBÉDRŐL" II-IK KÁROLY IDEJÉBEN

A Lucky Strike készitői egy campaignt inditottak az evésben, ivásban és dohányzásban való mértékletesség érdekében. "Ha a mértékletlenség kisértésének nem tud ellenállni — mondják — nyuljon inkább egy Lucky után."

Csak néhány éve annak, hogy a nagyobb ipari vállalatok érdeklődni kezdtek a közönség egészsége iránt és arra próbáltak hatni, hogy a nép a józanabb életmódra térjen.

A világ nemzetei mindinkább arra a következtetésre jutnak, hogy egy ország fellendülése és virágzása népének egészségétől és megelégedettségétől függ.

Ez az eszme van Hoover elnök politikája mögött is és a londoni lefegyverzési konferenciának is csak az volt elsősorban a célja, hogy a népet megszabaditsa a felesleges tehertől — következetesen a jómódot megszaporitsa.

Az európai nemzetek között nagyon kevés jelét lehetett látni a mértékletességnek a multban — kivéve a szegények között, akiknek nem tellett a mértéktelenségre.

Senki nem adott nekünk olyan hü képet koráról, mint Pepys Sámuel, akit az angol tengerészet megalapitójának is nevezhetnénk. 1703-ban halt meg, de az ő tevékenységének számitható be az a tény, hogy az angol tengerészet elérte fénykorát Blake admirális és Lord Nelson idejében.

Londoni tartózkodása alatt Pepys januárban ezeket irta naplójában arról, hogy mit nevez ő egy jó ebédnek saját maga és barátai számára.

Jelen voltak "apám, Fenner bácsim, fia, Mr. Pierce, ezek feleségei és Tom öcsém." Felesége (szegény teremtés) már reggel öt órakor kezdte meg szolgálóival az előkészületeket és bevásárlásokat. Egy külön szakácsot is hozattak erre a napra. Ime az ebéd, melyet elfogyasztottak.

"Egy tál velöcsont, egy ürücomb, egy tál borjuvesés, három csirke és két tucat pacsirta együtt főzve, egy nagy pástétom, egy tehén nyelv, egy tál ajóka, egy tál bugyacs és sajt."

Most már tudjuk, hogy Pepys szenvedett mértéktelensége miatt. A vérében levő méreg megtámadta szemevilágát.

Minden gép, melyet tulterhelnek, idővel elromlik és a Lucky Strike készitőinek az a tanácsa, hogy legyünk mértékletesek evésben, ivásban és dohányzásban egyaránt, nagyon jó tanács, melyet mindnyájunknak köni kellene.

"Ha szemei többet kivánnak meg, mint gyomra elbir", mondják, "nyuljon inkább egy Lucky után."

—o—

HUSZ ÉVESNEK ÉRZI MAGÁT

"Altoona, Pa., április 14. — 74 éves vagyok, de a Triner Keserü Bor használata után 20 évesnek érzem magam. Ilyen jó orvosságot nem találtam sem Németországban, sem itt. John Lohner."

TRINER KESERÜ BORA

nagyszerü gyomor szer. Gyorsan megszüntet étvágytalanságot, székrekedést, fejfájást, álmatlanságot és más hasonló bajokat. Próbálja ma. Minden patikában kapható. Ingyen minta Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Dept. 49.

—o—

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE $2.00

Nem szivesen

zaklatjuk az olvasókat és nem szivesen töltjük meg ilyen dolgokkal az ujságot, mégis kérnünk kell előfizetőinket, hogy legyenek szivesek beküldeni a hátralékot.

Aki nem tudja az egész hátralékot beküldeni, az törlesszen két dollárt. Aki nem tud két dollárt küldeni, az legyen szives és küldjön be egy dollárt.

A széniparban levő nyomoruság a Bányászlapot éppen ugy sujtja, mint a bányászt és mi éppen ugy panasz nélkül türjük ezt a sorsot, mint a bányász.

Most azonban a helyzetünk nagyon nehéz már és nem kérnénk egy dolláros törlesztéseket, ha arra nagy szükségünk nem lenne.

Nagyon kérünk minden hátralékost, hogy legyen szives annyit küldeni és olyan gyorsan küldeni, amennyit és amilyen gyorsan küldeni tud.

Természetes, hogy aki végképpen nem tud fizetni, annak továbbra is küldjük a lapot, de aki teheti, az ne halogassa a dolgot, hanem küldje be a hátralékot.

Amerikai Magyar Oceánrepülés

TUDNIVALÓK AZOK SZÁMÁRA, AKIK AZ AMERIKAI MAGYAR OCEÁNREPÜLÉS EMLÉK-LEVELEZŐLAPJAIBÓL VENNI AKARNAK

Az Amerikai Magyar Oceánrepülés célja, az amerikai magyarság üzenetét hazavinni otthoni rokonaiknak, ismerőseinek, barátainak.

Az Amerikai Magyar Oceánrepüléssel kapcsolatban harmincezer emléklapot adtak ki. Ezeket ELSŐ SORBAN AZ AMERIKAI ÉS CANADAI MAGYARSÁGNAK JUTTATJA.

EGY LAP ÁRA EGY DOLLÁR.

Az emléklapokat a repülőgép, "Justice for Hungary" szállitja át Budapestre és a magyar posta közvetiti az egyes magyar városokba, vagy Európa más részeibe.

Azok, akik Amerikába akarják az emléklapokat visszacimeztetni, magyar bélyeggel ellátva visszakerülnek a rendes postai uton Amerikába.

A levelezőlapok megvásárolhatók e lap kiadóhivatalában, vagy a központi irodában, melynek cime:

Amerikai Magyar Oceánrepülés, 8005 W. Jefferson Ave., Detroit, Mich.

Az emléklap irásra szánt oldala

—o—

Minden lapot a küldő maga ad fel a rendes postai uton.

Mindenki tegyen 1 centes bélyeget a levelezőlapra.

Igyekezzen mindenki idejében a hirdetett helyeken levelezőlapokat vásárolni, nehogy a végrehajtó bizottság kénytelen legyen előbb amerikaiaknak juttatni az emléklapokat mint amerikai magyaroknak.

Az Amerikai Magyar Oceánrepülés Végrehajtó Bizottsága nevében:

Monsignore EÖRDÖGH ELEMÉR, pápai prelátus, elnök.

PRATTINGER FERENC, titkár.

ÓHAZAI MESÉK

ÉHES EMBEREK

Irta: SÁSDI SÁNDOR

(Folytatás)

— Megnézöm, én Kati. Ne lármázz, ne óbégass itt a fülembe, merd én ugyis megnézöm. Hogy a doktor mit mond, az meg nem szentirás. Monta azt is, hogy külön tányérbu ögyek, külön vászonba törülközzek, meg csészébe pökjek... Hát még, hogy vizes kendőt kössek a mejjemre, meg hogy nyitva legyön az ablak... Hát ezt mind nem elmondta füled hallatára? Kukacok eledele vónék réguta, ha megfögadom. Hallod, mind bolond a doktor. A sok könyv, akit körösztül tanulnak, elvöszi az eszüket... Monta néköm a harctéren a szakaszvezető, az Ullman, pedig zsidó vót, osztán kitatnult esze vót, hát aszongya: a mellbajru az istálló levegője a legjobb orvosság, merhogy megöli a tüdőbe a bacillusokat. Szórul-szóra igy mondta — Bacillus. Hát én mast ki is mögyök az istállóba...

Botra támaszkodva, rogyadozó léptekkel indult el. A felesége felvette a bölcsőből a kislányt és az ablakhoz állva nézte az istáíló felé kecmergő embert. Antal görnyedten, beteges vonszolással ment a fagyos uton. Kati nézte, aztán csak kibuggyant szemén a könny. Melléhez szoritotta a pityergő porontyot.

— Hej, kislányom, de korán is bus árvaságra jutsz...

Már jött is visszafelé Antal. A vastag botra támaszkodva lépegetett, de egyszerre csak megcsuszott a sikos uton és hanyattvágódott. Kati sietősen a bölcsöbe fektette a kis lányt és futott az urához. Nagy pöröléssel vezette be az ajtón.

— Jaj, má jaj, te Antó... De csak igazán nem vagy eszödön. Még, hogy az istállóba mén, merhogy az a ludmájon hizlalt zsidó mi az istennyilát is mondott... Hát mast csak egy-kettőbe vissza az ágyba... Hozom az édöstejet...

Lerángatta az uráról a ruhát, lábbelit. Antal szótlanul türte a pörölést, gondozást. Melle hangosan zihált, az arcán tüzpiros folt gyult ki.. Amikor a kékhuzatu dunnát ráteritette a felesége, hirtelen köhögési roham támadt rá és minden köhintésnél vastag vértócsát bukott a párnára. Kati halálraijedten feltépte az egyik ablakszárnyat.. Kiáltozott az istálló felé:

— Nyanya, nyanya... siessenek keetök, az Antal vért... hamar... hamar...

Az öregasszony lármázva nyitott be.

Mit óbégatsz,· mi lőt... taland a ház ég?

Akkor meglátta a véres ágyat. Összecsapta két kiszikkadt tenyerét.

— Urjézus, ne hagyj el... Antal, édös fiam. Jaaj. magzatom, mingyár meghal...

Tétován kapkodott ide-oda. Mint a kotlós a szárnyával, csapkodott a két karjával. Védeni akarta a csibéjét, elhajtani a láthatatlan ellenséget. Dühösen kiáltott a menyére:

— Mit lazsnakolsz ott, mind a szőlőkaró? Csak tönnünk köll valamit.

Látszott az öregasszonyon, hogy régi kivánságát bökkenti ki.

— Aszondom én, Kati, fogaggyuk meg a körösztanyád szavát. Karácsonykor, hogy vért pökött szegény fiam, akkor is aszonta a Tóka Mári: ha a pörkölt-cukros fehér-bor nem használ, csak hijassunk az Aglist. Megönti, osztán taland ád ojjan itatót, hogy megkönnyebbödik szegény...

Kati reszketően állt az ágy előtt. Már ő is hitt abban, amit a keresztnyja mondott. Valóban, csak a csoda segithet itt. Pedig az Áglis néni, tréfa ide, tréfa oda, sokat kigyógyitott már.

Felkapta a ládáról a berliner-kendőt és futott a javasasszonyért.

Zsupfedelü kis házban lakott Ágnes néni. Közös konyhán a mostoha lányával, KrajcárKati nénivel. Krajcárné apró, töpörödött asszonyka volt. Legalább öt évvel idősebb a mostohájánál. Az apja, a tudálékos Ádám bácsi a hatvanadikat taposta már, amkior összekerült Ágnes nénivel. Akkor még Ágliska volt. Hires szépség. Igaz, leányfejjel esett meg vele, hogy házukra szállt a gólya, de viszont a gyerek meghalt.

A piros orcáju, szedett-szoknyás, kackiás lány tehetetlen bábbá zsugoritotta az öregembert. Megregulázta, az ujja köré csavarta, azt tett vele, amit akart. Különösen, amikor már egyetlen jövedelmi forrásukat az Ágnes javasasszonysága képezte.

Széltében beszéltek a faluban a Ricsa Ágnes szeretőiről, eljutott az öregember füléhez is a hire, de lapitott, mint a nyul a bokorban. Neki ekkor már csak az volt a fontos, hogy mindennap megkapja a három deci borra való nyolc krajcárt, meg a zacskóját megtömje az Aglis trafikdohánnyal. Amikor meghalt, gyolcs ingben-gatyában tették ravatalra. Fekete lakkozott aranybetüs volt a koporsója és tizenkét strófás bucsuztatót mondatott Aglis néni a tanitóval. Ekkor már ő is az ötven felé bandukolt. Dacolt az idővel. A szoknyáját csak olyan karikába szedte ráncba, mint régen, megriszálta derekát a férfiember előtt és ami szint lekoptatott róla viharos élete, azt tpiros papirossal föstötte rá ő maga.

Ahogy Kati benyitott a konyhába, beleütközött Krajczárnéba.

— Itthol-e az Áglis néném?

— Itthol-e? Még szükségre se tudott az kimönni máma. Huszan is vótak má nála. Némeliknek ijjen szöröncsét ad az Isten. Bolonditi a világot, oszt ugy megfizetik, mind a boldogitó Szüzanyát. Eregy, csak nyisd be az ajtaját. Ippen mast vitte be a vaslábasba a viaszt. Tékösi németasszony van nála. Akkora szapu egyetmást hozott, hogy körösztölő kitellene belüle... Némeliknek ijjen szöröncsét ad az Isten...

Kati megkoppantotta az ajtót és benyitott. A németaszony már már készült is elmenni.

— Áglis néném, gyüjjön keed, de csak hamarjába.

— Mi baj, szülöttem? Taland csak nem az Antó?

— Debizon az. Csak siessön keed.

A németasszony, hóna alatt a kiüresitett kosárral, elment. Ágnes néni tiszta kötényt kötött maga elé, a fejére meg kendőt.

— Nem is frustukultam még aranyos gyereköm. Alig vérradt, megverte az ablakomat a Kámforo Bözse, hogy csak siessek, mert fölfujódott a tehenük. Megöntöttem, sietök haza, akkor meg má teli a szoba...

Ahogy a konyhán kifordultak, mérgesen nézett vissza Ágnes néni.

— Látod-e, mindig leskelődnek. Majd hogy az epéjük kidurran. Peig elhihetöd, gyerököm, sok kolbászt, szalonnát, meg kendőruha lisztöket elhordanak éntülem. Mégis elemésztenének egy kalány vizbe. Nem tartozok én számadással senkinek, osztán ha mégis egy üjeg bort hozok a kocsmábu, a kötényem alá köll dugni, merd kiátkozik ezök belülem...

Kati alig hallgatott oda. Szinte futott. Nyomában meg az öregasszony. Mire hazaértek, elcsendesedett Antal. Panni néni törölgette a véres állát és simogatta sürü, csapzott haját.

— Lásd-e, lásd-e Áglis, mutatott a lehunyt szemü emberre, megent csak utólérte. Má asztuttam, kiszáll belüle a lélök... Hoztál-e viaszt, Áglis?

A javasasszony előmutatta fekete kendője mögül a viaszdarabot.

— Hoztam gyerököm, hoztam. Megöntöm az Antót. De van-e tüz?

— Ég itt a sporherdbe, merd kolompért főztünk frustukra — mondta Kati és futott egy lábasért.

Ágnes néni ledobta a kendőjét és hozzáfogott fontos teendőjéhez.

A sporherdbe tett lábasba beledobta a viaszdarabot és miután hétszer elmondta a Miatyánkot, hozzákezdett ahhoz az imádsághoz, amit örökbe kapott az anyjától. "Füben, fában az orvosság" — mondta hangosan, a többit magában pusmogta, nehogy még ellessék tőle. Féltette ezt az imát, mint valami kincset. Igaz, volt már eset, hogy valamelyik falubéli asszony két zsák buzát is igért érte, ha rátanitja, de Ágnes néni hajlithatatlan maradt. Öneki is halálos ágyán mondta el az anyja. Az anyjától tanulta az "öntést" és a növényekből való orvosságkészitést is. Ez az örökség többet ért, mint bármely kincs.

Ágnes nénihez a hetedik járásból is jöttek páciensek, sőt kliensek is, mert a gyógyitáson kivül egyébre is jó volt az Ágnes néni tudománya. Legényt a lánnyal össze tudta boronálni — ehhez csak mindkettőnek a zsebkendője volt szükséges, a hütlen férjet vissza tudta édesgetni a hitvesi ágyhoz — ehhez viszont csak a bajuszából kellett hét szál — és még ki tudná a számát az Ágnes néni csodatevő hatalmának?

Néha a városból kalapos dámák is eljöttek hozzá. Nagy pénzekkel fizettek.

A baj csak az volt, hogy Ágnes néni, ahogy kapta, ugy el is itta a pénzt. Ezenkivül a pénzt se ismerte és aki tudta ezt a gyengéjét, az cudarul becsapta. Különösen könnyü volt ez a nagybankós világban, holott Ágnes néni még az egyforintos számitásnál tartott.

...A viasz sisteregve olvadozott a lábasban. Ekkor Ágnes néni vizet öntött egy nagy üvegpohárba, köténye szélével megfogta a lábast és a beteg ágyához ment. Feje fölé tartotta a poharat és — miközben szorgalmasan mondta az imát — az olvadt viaszt beleöntötte a vizbe.

A fantasztikus alakot öltött viasztömböt mohó kezekkel szedte ki a pohárból és az ablak felé tartotta.

— Lám, megmondtam a multkor is. Elszáraztik ezt a szegény Antót. Valaki fölvette a lábnyomát, oszt kemencébe tötte. Ez meg itt sorvadhat szegény az ágyon. Nézd csak te Panni — fordult az öregasszonyhoz, — tisztára meglátszik itt a viaszon. Ehun a papucstalp. Amott meg egy asszonyforma látszik. Ippen ojjan horgas orra van, mind a Fikarcz Évának. Merd látod, nem feledte el mái napig se, hogy azt a patikás lányát nem vötte el az Antó, oszt hijába járt a kutatokra félesztendeig. Ojjan igaz ez, mind a Mária szeplőtelensége, hogy fölszette az Antó lábnyomát, aztán kemencére vetötte. Itatót készitök, osztán egy hunapra rétümögbe szánthatsz a Hosszi-dülőbe.

Mikor meglátta a tejesbögrét, rákezdte:

— De csak ne édöstejt igyál, nem embörnek van az. Jó vörösbort kortyingass. Minél többet, annál jobb. Többet ér az ételnél. Attul erősödsz...

— Látod, Áglis, — mondta Panni néni — a minap meg, hogy elhoztunk a doktort, az meg aszongya, hogy furtonfurt édöstejt igyon...

— Hát, ha má doktort is hittatok, — vágott közbe sértődötten a javasasszony — mi szükség vót énrám is? Ha ahhó van a bizodalmatok, hát csak kinozzátok ezt a szegény embört. De, ha meg köll mondani, hát a Szilvási Nánit nem-e én gyógyitottam föl, meg a Hangya Vendelt, meg a fösvény Gergőt? Mind halálán vót má. Az én tudományom is csak Istentü van, mind az orvosé, de az imádság csak többet ér az Isten előtt, mind a sok keserü itató, akit a patikában annak...

Künn a konyhában megkapta Ágnes néni a jó darab szalonnát, meg egy kendőbe kötve kukoricalisztet is. Annyira meg volt elégedve, hogy még a friss-borjas tehenet is meg akarta önteni.

A beteg mintha elszunditott volna. Kati a teritetlen asztalra odatette a tál héjaskrumplit, kenyeret, meg szalonnát. Ott ültek az asztalnál. Laci még egyszer elmondta, hogy mint volt, amikor reggel kiment az istállóba, az öregasszony meg a nagy ijedtségről beszélt és átkozta Fikorcz Évát, hogy "megrontotta" a fiát.

A beteg felült az ágyon.

— Hallod Kati, vizet ihatnék.

A hangja recsegett, mint mikor a pincegádorban ráütnek a hordó-abroncsra.

Az apja odafordult hozzá.

— Gyerök, hát baj vót megent? Ne busujj, rossz vér vót az. Ki köllött gyünni annak, megkönnyebbülsz mast, meglásd.

Antal a szájára szoritotta kancsót és mohón nyelte a vizet. Az apjának nem is felelt.

Amikor a kislány kövér kezecskéivel ott babrált bajusza körül, még mosolyogni is tudott.

(Folytatása következik.)

MAGYAR BÁNYÁSZOK FIGYELMÉBE

Kitünő minőségü vonalozott levélpapirból sikerült olcsó árban nagyobb mennyniséget beszereznünk és igy abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak

2 dollár 75 centért

tudunk

100 drb. levélpapirt

és

100 drb. boritékot

szállitani, nevével és cimével ellátva.

Használja fel a kedvező alkalmat és rendeljen levélpapirt és boritékot, hogy ön is részesülhessen e ritka olcsóságból.

Készséggel készitünk olyan levélpapirt is, melyre

FÉNYKÉPET NYOMUNK

ennek ára azonban magasabb, mert a metszet készitését fel kell számitanunk.

KÜLDJE BE RENDELÉSÉT

Magyar Bányászlap

1947 PARSONS AVE *1947 PARSONS AVE*

COLUMBUS, OHIO

MEGHALT UNOKÁJA HOLLTESTÉNÉL

Ujkigyóson Lovas István fiatal béres beleszeretett egy leányba, akit szülei nem akartak hozzáadni. Lovas bánatában felakasztotta magát és mire észrevették, halott volt. Éppen mikor a csendőrök levágták a holttestet, egy öregasszony érkezett a helyszinére. Az ismeretlen aszszony elmondotta a körülállóknak, hogy Békésről jött és unokáját, Lovas Istvánt akarta meglátogatni. A körülálló emberek megdöbbenve nyitottak utat az öregasszonynak, majd rámutattak a földön heverő holttestre és közölték vele, hogy itt az ő unokája. Az öregasszony meredten nézett a holttestre, majd hangtalanul összeesett és mire az orvosi segitség megérkezett, meghalt.

(Uj Nemzedék)

MEGÖLTE A BEOMLOTT KAVICSBÁNYA

A Győr mellett elterülő hatalmas kavicsbányában nagy szerencsétlenség történt. Az egyik tárna munkásai abbahagyták a munkát, mert az előző napi esőzéstől átázott a tető és a tartó gerendák meglazultak. Az itt dolgozó munkások átmentek egy másik tárnába, hogy ott folytassák a munkát. Egyikük, Németh Kálmán előrefutott és mélyen lent az üregben fejteni kezdte a kavicsot. Társai kérték, hogy ne menjen olyan mélyre és ne fejtsen felfelé, mert a felül összegyült esőviz már átszivárgott a tetőn. Németh nem hallgatott a figyelmeztetésre és tovább dolgozott. Társai egyszerre csak óriási robajra lettek figyelmesek. Kifelé siettek az üregből és ekkor vették észre, hogy a tárna teteje beszakadt és maga alá temette Németh Kálmánt. Azonnal nekiláttak a mentési munkálatoknak, de mire a beszakadt földréteget eltávolitották, Németh már haldoklott s a mentők már csak a halált konstatálhatták.

(Magyarország)

LETARTÓZTATOTT APAGYILKOS

Máli községben Kerékgyártó Mihály ottani kisgazdát a község határában levő présházában meg gyilkolták. Hat lövés érte, amely kioltotta az életét. A csendőri nyomozás rövidesen megtalálta a gyilkost, a mezőnyéki csendőrőrs elfogta az áldozat 21 éves Albert nevü fiát, aki beismerte az apagyilkosság elkövetését. Azt vallotta, hogy kint aludt a présházban és mikor édesapja kiment, előrántotta lovassági karabélyát és azzal hatszor az apjára lőtt. Régóta haragudott az apjára és azért ölte meg. A gyilkos fiut letartóztatták és az ügyészség fogházába kisérték.

(Az Est)

Keresse meg ROKONAIT FÖLDIJEIT BARÁTAIT

Ha van Önnek olyan rokona, földije, vagy barátja, akiről rég. nem hallott, akinek nem tudja tartózkodási helyét, megtalálhatja könnyen.

TEGYEN KÖZZÉ HIRDETÉST

ebben az ujságban, bizonyosan megtalálja akit keres.

RENDKIVÜL KEDVEZMÉNYES ÁRON KÖZÖLJÜK A KERESTETÉSI HIRDETÉSEKET EGYSZERI KÖZLÉSÉRT

ÖTVEN CENTET

NÉGYSZERI KÖZLÉSÉRT CSAK

EGY DOLLÁRT

SZÁMITUNK

A hirdetéssel tessék azt az összeget küldeni, ahányszor kivánja a hirdetés megjelenését

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

1947 PARSONS AVE **COLUMBUS, OHIO**

A KEMÉNYSZENESEK LÁZADNAK

Teljesen külön szervezetet akarnak csinálni. — Nem biznak a szétmarcangolt United Mine Workersban. — Mozgalom indult meg, hogy szakadjanak el a civakodó központoktól. — Valószinü, hogy a nyár folyamán külön konvenciót fognak egybehivni. — A keményszenesek szakadása rendet csinálna a szervezetben, mert bedugulna Lewisnak a pénzforrása.

Annak a testvérháborunak, a mit Lewis cár hatalmi tébolya idézett fel a United Mine Workersban s amely két táborra tépte a megvert és megcsökkentett bányásztábort, most mutatkozik a legsulyosabb következménye, a pennsylvániai lázadásban.

A keményszenesek önállósitani akarják magukat a civakodó és ketté tépett United Mine Workerstől és a saját szervezetük kiépitését és teljes függetlenségét kivánják.

Nem először nyilatkozott meg most ez a kivánság.

Mikor Lewis először árulta el a bányászokat, mikor külön lejárattal kötötte meg a szerződést a keményszenesek számára, a kelet pennsylvániai bányászok belátták, hogy mitsem nyertek a United Mine Workers kebelében.

Belátták, hogy Mitchell hatalmas alkotását áruló és gonosz kezek sziven szurták s hogy a keményszenesek többé nem részesülnek az egységes szervezet nagy előnyeiben, mert azt az elnökük önként feladta.

Azóta a helyzet egyre sulyosabb lett.

Lewis ugynevezett "szervezőket", illetve szervezőknek kinevezett dologkerülő csavargókat küldött a keményszén vidékekre, akik a központi tisztviselők mellett és alacsonyabb munkadijak érdekében korteskedtek.

Lewis miniszter akart lenni, a miniszterség első sorban a republikánus elnökök bószán, Mellonon mult és Lewis bérelvágást akart Mellonnak a keményszenesek közt liferálni.

Ahol és akik ellene szegültek ennek a kampánynak, ahol és akik felszólaltak ezeknek a "szervezői" cimen tartott korteseknek a jelenléte és garázdálkodása ellen, ott azonnal lesujtott a cár nehéz keze.

Büntetett, számüzött, kitörült mindenkit a szervezetből, aki ki merte a száját nyitni és nincs az a terror Moszkvában, amit Lewis életbe léptetett a szegény, türelmesen és folyton fizető keményszén bányászok közt.

A terror hatása alatt "rend" lett a keményszén vidéken, olyan csend és rend, mint amilyen a temetőkben szokott lenni és mert Lewis eddig nem merte a munkadijakat levágni, nyilt és általános lázadás nem volt még.

De a keményszén bányászok legjobb harcosait kiüldözte a megvadult cár a szervezetből, a kik pedig benn vannak még, azok tökéletesen meg vannak félemlitve.

Ilyen körülmények között következett be az illinoisi szakadás, amikor a tizenkettedik kerület végre szembe fordult a téboly cézárjával és a keményszenesek néma fájdalommal nézték, hogy a szervezet utolsó rongyait szétmarcangolják a vezérek.

Nem tudták, hogy kinek van igazsága, nem tudták, hogy melyik társaság a gonoszabb, mert látniok kellett, hogy Lewisék is csalók és grafterek, de Fishwickék sem sokkal különbek a deákék vásznánál.

Csak azt tudták, csak azt látták, hogy a szervezet központi kasszáját az ő pénzük tömi, hogy az ő keservesen keresett tagságdijaik fizetik az ügyvédek, a szervezők és a többi naplopók egész drágán tartott légióját s hogy a befizetett százezrek és milliók elkallódnak, elherdálódnak a megőrült cár kezén.

Nem voltak valami nagyon elragadtatva, mikor végre az indianapolisi konvenciót összehivták, mert tudták és érezték, hogy ott a bányászok akaratát, a tagok akaratát nem fogják venni kutyába sem.

Tudták jól, hogy a konvenciót Lewis fogja kontrollálni, tudták jól, hogy ujra a régi rendszert fogják alkalmazni, hogy nem létező lokálok delegátusai fognak szavazni.

És látniok kellett, hogy a félelmük nem volt alaptalan.

Nem létező tagok nem létező lokáljai nevében jelentek meg Indianapolisban a delegátusok százai, akiket Lewisék a központi pénztárból fizettek és fizetnek és hiába szólalt fel akárki, nem birtak a Lewis féle masinával.

A keményszenesek delegátusai lehangoltan tértek vissza a megbizóikhoz és szomoruan tudatták velük, hogy ma csak romjai vannak a United Mine Workersnak, de hogy azokon a romokon is marakszik a két tábor.

Az igazi helyzetet voltaképpen még ma sem tudják, mert lapjaik még mindig a Lewis tábort támogatják és az illinoisi eseményeket elhallgatják.

Az Anthracit Miner szóról-szóra közli mindazokat az ocsmányságokat, amelyek a Fishwick bandáról a leplet lehuzzák, de egyetlen szóval sem emlékszik meg a Lewis gang ezer meg ezer bünéről.

Nem irják meg a keményszenesek lapjai, hogy Lewisék csalnak, hamisitanak és graftelnek, nem irják meg, hogy a választások ellopásában Lewis nagyobb mester a hirhedt Vare senátornál és nem tudatják, hogy a most lefolyt indianapolisi konvención is nem-létező tagok nem-létező lokáljait "képviselte" egy néhány száz "delegátus".

Csak azt érzik, hogy valami nincs rendben, helyesebben, hogy semmi nincs rendben a United Mine Workersnél s hogy a keményszenesek semmi jót nem remélhetnek a marakodó és összeroncsolt tábortól.

Arra gondolnak hát és arról beszélnek, hogy a keményszenesek váljanak ki a United Mine Workersből és a maguk csapatából szervezzenek egységes tábort, amely az ő érdekeiket védelmezze.

Voltaképpen nem is kell ott tábort szervezni.

A keményszenesek egységesek és tisztán arról van szó, hogy szakadjanak el attól a büzös gennyedtségtől, amelyet ma a régi United Mine Workers szervezetének neveznek.

Arról van szó, hogy ne küldjék többé a százezreket Lewisnak, aki azokat nem sztrájkgélyekre költötte, hanem a saját és a bandájának a fizetésére és a graftjére forditotta,, aki azt ügyvérek, "szervezők" és hasonló dologkerülők közt szórta szét és aki a szervezetet tönkre tette.

Arról van szó, hogy a keményszenesek tartsák meg a tagdijaikat önmaguk közt és önmaguknak és ezentul intézzék a sorsukat önállóan.

Semmi szerencsétlenséget nem tudunk látni ilyen eseményben.

A keményszenesek sorsát eddig is külön intézték, mióta Lewis különböző lejárattal csinálta a szerződést és mi nem látunk benne szerencsétlenséget, ha a keményszenesek egy időre leválnak a civakodó bagázsról.

Ha a keményszenesek megmaradnak a ma két táborra szakadt United Mine Workersban, akkor a métely eléri őket is, akkor esetleg beáll náluk is a szakadás és akkor a szervezet magja is megrothad.

Sokkal jobb lenne, ha egyelőre a keményszenesek leválnának és megvárnák, amig a puhaszenesek közt valamilyen rend alakul ki, amig ott valamelyik tábor egységet tud csinálni.

Akkor aztán vissza csatlakozhatnának ehhez az egységhez és megpróbálhatnák, hogy ujra egy séges lejárattal biztositsanak szerződést.

Akkor szerződésben köthetnék ki az ujjá szervezett United Mine Workerssal, hogy közös lejárattal kell csinálni a szerződést és akkor értelme lenne, hogy miért tartozzanak a közös nagy táborhoz.

Ha a keményszenesek most nem válnak el a civódó bandától, akkor csak azt érik el, hogy az ő tagságdijaikat használják fel a marakodás költségeire és a civódás sokkal tovább tart.

Ha a keményszenesek elszakadnak, ha a tagságdijak további fizetését megtagadják, akkor előbb-utóbb békesség lesz, mert nem lesz miből háboruskodni, nem lesz miből a drága ügyvédeket és a Lewis féle haramiabandát fizetni.

Arra a célra igazán kár dolgozni és áldozni Scranton vidékén, hogy Lewisék a pénzt az ügyvédeknek osztogassák. Már pedig a következő hónapokban hiába küldik a százezreket Indianapolisba, nem látnak abból egyetlen vörös rézcentet a bányászok. Mind egy centig ebek harmincadjára fog jutni, mert mind a marakodás költségeire fordítják.

Ha a keményszenesek elszakadnak, szivességet tesznek a bányászságnak, mert ezzel röviditik meg a testvérharcot.

MÁJUS 19-ÉN FELEL LEWIS

Illinois birósága azzal védolja Lewist, hogy az ellene kiadott tiltó parancsot megszegte.

Annak idején t. i. a bíróság megtiltotta Lewisnak, hogy a tizenkettedik kerületben robbantson, hogy oda ő maga, vagy emberei bemenjenek a bányászokat izgatni, vagy hogy a 12-ik kerület vagyonára a kezét rátehesse. Ezt a tiltó parancsot a felső bíróság is jóváhagyta.

Lewis és a kortesei ennek dacára állandóan járják az államot és a bíróság azt hiszi, hogy a széncár a tiltó parancsot megszegte.

Lewis azt mondja, hogy mióta a tiltó parancsot kiadták, azóta a helyzet változott, mert azóta Fishwickék elszakadtak a United Mine Workerstől.

A bíróság május 19-re tüzte ki ennek a contempt-of-court pernek a tárgyalását.

Minden esetre nagyon érdekes és jellemző, hogy amig Mr. Lewis soha de soha nem próbálta a tiltó parancsokat megszegni, ha azt a bányászok ellen és a társaságok érdekében adták ki, most az első és egyetlen olyan parancscsal szembeszállt, amely az ő hatalmát és az ő dzsábját veszélyeztette.

AZ ÁTKOZOTT ARANY

Május 8-iki lapszámunkban Fülöp Ilona kitünő regényének, a Gyilkosok-nak az utolsó folytatását közöljük és a következő héten, május 15-én uj regény közlését kezdjük meg.

Uj regényünk is — mint a Magyar Bányászlap minden regénye — rendkivül érdekes, változatos, pompás regény.

Egészen ujszerü, lebilincselően izgalmas regényt nyujtunk az olvasóknak. Messze Californiában játszódik le a mese, abban az időben, amikor ott még nagy harcok folytak egy-egy hegy aranytartalmáért.

Az aranykutatók harcát mutatjuk be a bányáért, a kincsért, amiért életüket is kockára tették.

Az izgalmas mese keretében természetesen egy szerelmi történet is végig vonul és előre mondhatjuk, olvasóink nagy élvezettel fogják olvasni ezt az uj regényt.

Ha van önnek olyan ismerőse, akinek még nem jár a Magyar Bányászlap, figyelmeztesse, hogy fizessen arra most elő, mely esetben elejétől olvashatja majd ezt a kitünő regényt.

EXPRESS HAJÓJÁRAT
EURÓPÁBA
Hamburgon keresztül, közkedvelt hajóinkon:
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Indulás hetenként. Mérsékelt árak.
Közvetlen vasuti összeköttetés Magyarországba.
Ezenkivül rendes heti járatok népszerü kabin hajóinkon:
ST. LOUIS, MILWAUKEE és CLEVELAND
Felvilágositást nyujtanak helyi ügynökeink, vagy a
HAMBURG-AMERICAN LINE
39 Broadway + + + New York

A GÁLYARAB
vagy
A VELENCEI RÉMES ÉJ
Érdekfeszitő 120 füzetből álló regény egyszerre rendelve postaköltséggel $5
Szerelem és Szenvedés
vagy
Menyegző a Bitófa Alatt
érdekfeszitiő regény szintén 120 füzetbtől áll. Ara egyszerre rendelve .. $5
A két regény egyszerre rendelve csak $8.00
Rendeléseket utánvéttel is küldünk. — Az összes népies, füzetes érdekfeszitő regények állandóan raktáron
KEREKES TESTVÉREK
Amerika legnagyobb magyar könyv és zeneműkereskedése
208 E. 86th St. New York City

HATVAN NAPI
tartózkodásom alatt akármilyen hazai ügyre elfogadom megbizását
BIRTOKRENDEZÉS, TELEKKÖNYV, CSALÁDTAGOK KIHOZATALI ÜGYEIBEN IRJA MEG NEKEM A RÉSZLETEKET
Minden megbizást Junius 15-ig fogadok el. ....
Junius 28-án indulok Magyarország, Románia, Jugoszlávi és Csehszlovákiába.
OSCAR TABORY
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
LOGAN, W. VA.

ÖNGYILKOS MAGYAR BÁNYÁSZ

Mező János, Kemenes Hőgyész, Veszprém megyei illetőségü, Beauty, Ky.-i lakos magyar bányász hosszabb idő óta betegeskedett és emiatt munkaképtelen volt.

E feletti elkeseredésében Bocskay Gyula istállójában felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már kiszenvedett.

KIS HIRDETÉSEK

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer, vagy keres 20 szóig egyszeri közlés 50c, háromszori közlés $1.25. Husz szón felül minden további szó közlésenként 3 cent.

Farmhirdetés szavankint egyszeri közlés 8 cent, legkisebb hirdetés 20 szóig 1 dollár 60 cent. háromszori közlés szavanként 20 cent, 20 szóig 4 dollár.

Ugynökök kerestetése, Ingatlan. Ház vagy üzlet vétele és eladása. Uzleti alkalmak, Társat keres minden szó közlésenként 5 cent. Legkisebb hirdetés $1.00. Háromszori közlése 2 dollár 50 cent.

Kishirdetések a Magyar Bányászlap kiadóhivatalába, 1947 Parsons Columbus, Ohio, küldendők.

Tisztelt Bányásztestvérek!

Köszönöm az eddigi szives pártfogást. A február 20-iki nagy tüzben elpusztult nagy gépem helyett rendeltem egy 3½ tonnás csukott, vattázott uj gépet, melyben kényelem van a butornak is, meg utazhat is vele 6—7 személy. Két gépem mindig utrakészen. Ócska butorok vétele és eladása. Amire csak szüksége van nagy választékban. Az üzlet kimerültség miatt eladó. Azonban kis olyannak való, akinek van vagy két nagy fia. Esetleg társat bevennék. Csak komoly levelekre válaszolok. John Oláh, Box 1044, Logan, W. Va. (5—8)

Idősebb ember, aki hajlandó kisebb fizetésért és jó ellátásért farmon dolgozni, munkát kaphat. Jelentkezni lehet Steve Kosztyu, Box 37, Allport, Pa.

KERESTETÉS

P. Szilágyi János, Szakaj, Szabolcs megyei illetőségüt keresem. Tudtommal Holden, W. Va.-ban tartózkodik. Aki tud róla, legyen szives értesiteni. Fontos hazai ügyben keresem. Zsofia Csordás, Box 45, Anjean, W. Va. (5—21)

László György borbély mestert keresem, aki Csecsebecse, Bács Bodrog megyei illetőségü, fontos hazai ügyben. Cimét tudók sziveskedjenek hollétét a Magyar Bányászlap kiadóhivatalával közölni. Aki értesitést küld róla, jutalomban részesül. (5—22)

Kovács Istvánt keresem, aki Kis-Dobrony, Bereg megyei illetőségü és 1926-ban Perth Amboy, N. J.-ben lakott. Öccse, Kovács János szerencsétlenül járt a bányában és a compensation rá van hagyva. Aki tud róla, legyen szives cimét velem közölni. John Szerencsés, Box 237, Monongah, W. Va. (5—7)

Princz Sándort keresem, aki 3 hónapja elment és azóta nem tudatja hollétét. Aki tud róla, legyen szives értesiteni. Joseph Takács, Danboro, Pa. (5—7)

ELADÓ

Eladó egy 27 szobás hotel, nagy tánc és gyülésteremmel egybekötve, a legjobb bányavidéken. 4—5 ezer dollár elégséges a vételhez, a többit, mintha házbért fizetne, havonta törlesztheti. Biztos megélhetés és vagyon szerzés öbb nyelvet beszélő, hozzáértő embernek. Érdeklődők irjanak az alanti cimre: John Gyongyösi, Box 1214, Logan, W. Va. (6—12)

DETROITBAN
a magyar negyed egyik legjobb cornerén eladó egy jómenetelü s évek óta jól bevezetett
LUNCH és POOL ROOM
Vételárba betudok 1—2 kifizetett lotot is. Szorgalmas embernek aranybánya, ahol még mindenki pénzt csinált. — Cim:
GEORGE COP
7882 Melville, Detroit, Mich.
(Corner West End)

HÁZASSÁG

Tisztességes, jóraváló nőt keresek, ki hajlandó volna hozzámjönni feleségül és gyermekeimet, mint jó anya, gondozná. En egy 49 éves ember vagyok, a nő lehet 40—45 éves. Komoly érdeklődő nők irjanak Joe Lányi, Box 147, Ward, W. Va. (5—7)

FARMOT KERESNEK

Felszerelt farmot szeretnék bérbevenni vagy megvenni. Mindenről pontos adatot kérek. Steve Molnár, Box 95, Thorpe, W. Va. (5—7)

AMERICAN
DRY CLEANING
AND DYE WORKS
A legöregebb, a legnagyobb, a legbiztosabb, a legjobb
WILLIAMSON, W. VA.
Posta utján küldött ruhákat is pontosan tisztitunk
PONTOS KISZOLGÁLÁS

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet báll hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdajában készittetí a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Woodmen of the World 188-ik Osztálya, Logan, W. Va. 1930 május 17-én, szombaton este Loganban, a Gyöngyösi János tánctermében fényes bált rendez, melyre a környék magyarságát ezuton is szeretettel hivja meg a rendezőség. A legjobb táncos-pár egy értékes ajándékot fog kapni. A zenét a magyarság közkedvelt zenekara szolgáltatja. Belépti dij férfiaknak $1.00, nőknek 25c.

A Verhovey Segély Egylet 341-ik fiókja, (W. Brownsville, Pa.) 1930 május 30-án tartja amerikai zászlójának és vállszalagjának szentelését. A zászlószenteléssel kapcsolatban délután négy órai kezdettel nagy táncmulatság lesz. Ugy a zászlószentelésre, mint a táncmulatságra a környék magyarságát ezuton is meghivja a fiók vezetősége. A táncmulatság a horvát hallban lesz megtartva. Belépti dij férfiaknak 75c, nőknek 30c.

EGYLETI KALAUZ

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MAGYAR BÁNYÁS BS. EGYLET

Székhelye: Jobs, Ohio

Alakult 1896 január 6-án. Gyüléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City, Ohioban. Az egylet hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

Elnök: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző: Jager Imre Box 424, Murray City, Ohio; titkár: Abaházi Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre: ellenör: Mészáros Imre; hármas bizottság: Wash Gyula, Abaházi Sándor, Tóth Márton; zászlóvivők: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; beteglátogatók: Murray City, Ohioban Budai János; Holister Ohioban Molnár József; New Townban Hajdu József; rendfenntartó: Popáczi József; kotlergazda: Jagtr Imre.

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGS. EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én

Az egylet tisztikara:

Elnök: Rezes János; alelnök: Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár és jegyző: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; naplóvezető: Móré János; ellenör: Cibere Sándor; beteglátogatók: Congón Soványi Pál, Drakesen Szvára Péter; bizottsági tagok: Urbán József. Titka János, Tamás János; ajtóőrök: ifj. E. Tóth István, Lukács András; zászlóvivők: Babanics Antal, E. Tóth Sándor.

Hivatalos orvos: James Miller.

Gyüléseit tartja minden hó 10-ike utáni vasárnapon délután 1 órakor E. Tóth István termében.

MARTINS FERRY ÉS VIDÉKE ELSŐ MAGYAR BS. EGYLET, GLENS RUN, O. 1. FIÓKJA.

Hivatalos lap: Magyar Bányászlap.

Elnök: Geréb András; alelnök: pénzügyi ellenőr: Fekete György; hármas bizottság: Tököly András, Cupor Ferenc; jegyző: Szente Ferenc, Rd. 1. Box 113, Martins Ferry, Ohio; pénztárnok: Bodor Gáspár; Rusznyák István és Stefán András; beteglátogató: Mizsák András.

Gyüléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján az elnök lakásán Glens Run, O. 37-es számu ház.

PENNSYLVÁNIA BÁNYÁSZAI SZAVAZNAK

(Folytatás az 1-sö oldalról)

mányzó, mikor a szénkozákokra vonatkozó törvényt "reformálták", akkor ma nem igen lenne a szénkozákság becstelen intézményéből maradék az államban.

A kormányzó kérdésnél tehát ne habozzék egyetlen szegény munkásember sem, mert akárki akármit igér a számára, Pinchotnál jobb jelöltet nem tudnak választani.

De akár a senátorokról, akár kormányzóról, akármilyen más jelöltről van szó, mindig tessék őket mindenre vonatkozólag a nyilvános gyüléseken megkérdezni, hogy miről mi az álláspontjuk.

Minden senátor-jelölt és congressman-jelölt mondja meg, hogy mit tart a Watson billről és mi azzal a szándéka.

És minden állami tisztségre pályázó jelölt mondja meg nyilvánosan, hogy mi a szénkozákság intézményéről az álláspontja.

És akkor majd gondunk lesz rá, hogy a választások után a tisztelt jelölt urakat nyilvánosan figyelmeztessük minden esetben, hogy a választások előtt mit igértek.

Igaz ugyan, hogy néha ez sem használ, mert szeretett elnökünket elég gyakran figyelmeztetik a sok megszegett igéretre. De az is igaz, hogy szeretett elnökünknek igen kevés chance-ja mutatkozik rá, hogy még egyszer bedüljön neki ennek az országnak a polgársága.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Szabó István, Dante, Va.
Székely József, Roda, Va., Stonega, Va., Appalachia, Va., Calvin, Va. Toms Creek, Va.

KENTUCKY

Vadas András, Lynch, Ky.

WEST VIRGINIA

Engel Leslie, Cinderella, W. Va. és vidéke.
Hegyes István, Bretz, W Va., Masontown, W. Va., Sabraton, W. Va., Morgantown, W. Va., Frum, W. Va., Maidsville, W. Va., Pursglove, W. Va., Reedsville, W. Va.
Hengye Florian, Granttown, Baxter, Dakota, W. Va.
Horváth György, McMechen, Benwood, Wheeling és Moundsville, W. Va.
Juhás János, Keystone, W. Va. és McDowell megye egész területe.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, W. Va., Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Ethel, W. Va.
Kish András, Brady, W. Va., Booth, W. Va., Everettsville, W. Va., Rivesville, W. Va., Lowesville, W. Va., National, W. Va.
Kormos Gyula, Fairmont, W. Va.
Ifj. Németh József, Holden, W. Va.
Kovács Imre, Sharples, W. Va.
Nagy István, Henlawson, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Puskás Gábor, Corco, W. Va. és Monclo, W. Va.
Sebestyén József, Earling, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Szász András, Newhall, W. Va.
Szerencsés János Monongah, W. Va., Carolina, W. Va., Ida May, W. Va.
Tóth Ignác, Widen, W. Va.
Tóth Sándor, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.
Veszprémi Sándor, Monaville, W. Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Utazó képviselő: Erdeky József, Ellwood City, Pa.
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa
Bozsnyák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Pa., Clune, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Matto Dániel, Star Juction, Pa. Perrypolis, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy Gyula Leechburg, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Nagy Péter, Cairnbrook, Pa. és Central City, Pa.
Nagy Sándor, Lake Lynn, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Smenyák János, Homestead, Munhall, Pittsburgh, Rankin, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Midlesex, Pa. Masury, Ohio.
Tarr Lajos, Seanor, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa. és New Salem, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.
Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO

Bányász József, Tiltonsville, Ohio
Bolyki János, Toledo, O.
Ersek József, Ramsey, Ohio
Gergácz Lajos, Glen Robbins, O.
Kömüves János, Columbus, Ohio.
Káposztás Mihály, Duncan Wood, Ohio, Adena, Ohio.
Kovács Ferenc, Murray City, Ohio
Kovács János, St. Clairsville, O.
Molnár József, Glouster, O.
Riboczky Ferenc, Martinsferry, O.
Rimár András, Warren, Ohio
Tóth István, Rayland, O.
Tótiván Pál, Maynard, Ohio
Veréb József, Youngstown, Ohio

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.
Zvonyik András, Flint, Mich.

ILLINOIS

Árvai András, Zeigler, Ill.
Fürjes Agoston, Orient, Ill.
Gáli Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Roncz Péter, Divernon, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW JERSEY

Nagy József, Franklin, N. J.
Olsavszky Sándor, Newark, N. J.
Paul András, Carteret, N. J.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Aguilar, Colo.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

INDIANA:

Nagy Lajos, Gary, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

UJ-ÉV -- UJ-ESZME
Uj találmányaira állam.
Szabadalmat szerzek-kuldje rajzát DIJMENTES Bizalmas tanácsot adok: Szabadalmak kidolgozása megvédése es értékesitése iránt Kérjen bejegyzési igazolványt
ZOLTAN POLACHEK
Hites Szabadalmi Ügyvéd - Okl. Mérnok
1234 BROADWAY, NEW YORK